

ROMANIA... L. Pop... 10. Telefon... Havonta... 20... 600... 1200 lej... Havonta 2... negyedévre 6... fél... Havonta 20 dollár... „Uj KELET” az erdélyi és bányási zsidóság egyetlen politikai napilapja... Cikkünk utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

Dr. Banasetter Robert Budapest
2. I. e.
ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmunkások leveleit nem fogadjuk el. — Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hászi Ernő, Strada Cobalcescu 52.
Vasárnap, 1936. január 19.
5696. ÉV. XIX. ÉVF. TEBETH 24. 15 SZAM

Antiszemizmus az olasz sajtóban

Olaszország azon államok közé tartozik, ahol nincs zsidókérdés és legalább is eddig nem volt antiszemizmus.

Az olasz—abesszin konfliktus ezt is kitermelte.

Nemrég még arra törekedett az olasz sajtó propagandája, hogy szimpátiákat szerezzen a zsidóság körében is Olaszországnak, mint hogy általában nagy propaganda folyt annak érdekében, hogy Olaszország mellé állítsa az egész világ közvéleményét.

Néhány héttel ezelőtt például az a hír járta be az olasz lapokat, hogy Herzlija, palesztinai kolónián az ott élő abesszin zsidók megtámadták az abesszin kormány felhívását, hogy lépjenek a négy hadseregének szolgálataiba és indokolásul azt hozták fel, hogy ők előszörban zsidók, ez pedig szigorú semlegesítésre kötelezi őket és mindenekelőtt a békes palesztinai építést kell szolgálniuk.

Ezen a téren azonban megváltozott a helyzet az utóbbi időben.

Az angol—olsz ellentéték kifeleződése kapcsán néhány számottevő olasz organum az egyes országokban uralkodó olasz-ellenes hangulatért a zsidóságot is felelőssé teszi.

Az „Il Tevere” című római napilap — melyet ugyan nem tekintenek mértékadó politikai organumnak, de amelynek meglehetősen nagy az olvasó közönsége — legutóbbi számának vezércikkében azt írja például, hogy az olasz-ellenes kampányok tulajdonképpeni forrása a szabadkőművesség és a zsidóság.

A „Mare Aurelio” című, igen olvasott viccepap legutóbbi számának első oldalán antiszemita karikatúrát közöl „a zsidó nagytöke” címmel. A rajz néhány negyhasu, görbeorrú zsidó bankárt ábrázol, akik azon vitáznak, hogy mennyit fognak keresni a legközelebbi háborúban. „Egy félmilliót — mondja az egyik. És hányan fognak meghalni? Kérdi a másik. Ötmillió ember... Az kevés. Legalább száz líra kell fejéknél, csak így üzlet.”

Közel akarja elhitetni az olasz sajtó a zsidóságot és ki fogja eihinni e lapoknak, hogy a zsidóság szítja a háborus veszedelmet és spekulál a háború „profit”-jára?

Nem kell mondanunk, hogy a legutóbbi antiszemizmus dolgozik az ilyen karikatúrákon és cikkeken és nagyon szomorú fényt vet az olasz fasizmus helyzetére, ha már ehhez az egészen alacsony eszközhöz kell folyamodnia.

Mélyre kellett sülyednie és súlyos válságba kellett esnie a fasizmus erejének, ha propagandája már az antiszemizmusra is ráfagyatódott.

Ki akar útni ezekkel a megnyilatkozásokkal az olasz sajtó?

Az olasz zsidókai?

Azok a legnagyobb áldozatkészségükkel és hazafiaságukkal tették tanúságot az utóbbi időben. Rájuk tehat nem lehet panasz az olasz fasizmusnak. Az olasz zsidók teljesen asszimilálódtak az uralkodó nemzethez, annak édesemhez és aspirációihoz.

A világ zsidósága? A zsidó nép szerme a világon a legsúlyosabb küzdelmet vívja a pusztáért. Egyetlen vágya és óhaja: a béke. Békét akar a világon, békét a nemzetek és az emberek között, hogy ten-artanassa egyszerű, pusztá léte. És békét Palesztinában, hogy felépíthesse országát.

Ha a zsidóság volna a legnagyobb veszedelem a béke számára, sohasem szünné meg a béke a világon. Sajnos, nem a zsidóság dönti el a béke sorsát. És sajnos, akik döntenek, véres háború fő vonszóják az emberiséget.

Ehangzott az ítélet a Stavisky perben

Párizs, január 18. (Rador.) A törvényesek a következő ítéletet hozta a Stavisky-perben: Tissier 7 évi kényszermunkára, Garat 2 évi fogházra, Hayo te 6 évi börtövre, Cohent 5 évi börtövre, Desbrosses 5 évi börtövre, Gueb 5 évi börtövre, Bardi le Fourou volt lábornokot 2 év fogházra, Hatet vádoltat 2 évi fogházra és Bonnaure-t 1 évi fogházra ítélték. Tissier-t kivéve, valamennyi elítéltnél egyhét körülményeket tudtak be az ítéletbe.

Laval Genfből való hazatérése után publikálják Herriot lemondását

Herriot határozottan visszautasította a pártelnökséget

Párizs, január 18. (Rador.) Herriot fogadta a radikálsocialista szenátorok küldöttségét, akikkel két órát tárgyalt. A küldöttség tagjai kijelentették az újságíróknak, hogy Herriot határozottan elutasította az ismét neki felajánlott pártelnökséget. Közölte velük Herriot azt is, hogy Lavalnak már bejelentette, a kormányból való kilépését is, de megegyezett a miniszterelnökkel, hogy nem csinál neki nehézségeket genfi útja előtt és ezért lemondását Laval hazatérése után fogják

publikálni. Herriot egyébként arra akarta rábírn a kormányban lévő többi radikálsocialista társait, hogy ne kövessék őt és maradjanak a kormányban.

Párizs, január 18. (Rador.) Laval tegnap este hosszabb megbeszélést folytatott Mandel postaügyi és Frossard munkaügyi miniszterekkel, akik tudvalevően kiléptek ellen. Egyébként rövidesen szellemi együttműködésre vonatkozó egyezményt írnak alá Csehszlovákia és Ausztria között.

Ausztria részvételével megkezdődik a dunai államok együttműködése

Eredménnyel járt Schuschnigg prágai útja

Prága, január 18. (Rador.) A Havas közlése szerint azt hiszik, hogy Schuschnigg látogatása pozitív eredményre vezetett. Általános vélemény szerint az osztrák—cseh jószomszédi viszony kimélyítésének célját szolgálta a kancellár látogatása, ami maga után fogja vonni a közeledést Ausztria, Csehszlovákia, Jugoszlávia és Románia között és alapját fogja képezni a dunai medence gaz-

dasági újjáépítésének, amit annyiszor próbáltak meg kezéltetni, de mindig eredmény nélkül. A dunai medence együttműködése nem fog egye len nagyhatalom ellen sem irányulni, sem Olaszország, sem Németország ellen. Egyébként rövidesen szellemi együttműködésre vonatkozó egyezményt írnak alá Csehszlovákia és Ausztria között.

Mégis megkötik a párizsi egyezményt — Románia hadfelszerelési kölcsönt kap

Tatarescu és Antonescu is Párizsba utaznak

Paraszgárdákat szervez a Mihalache párt a terrorbandák elleni védekezéséppen

Bucuresti, január 18. (Az Uj Kelet tud.) Kormánykörökben a parlament újra kezdődő ülészakának munkatervével foglalkoznak. Már pénteken este megbeszélés volt Dinu Bratianu lakásán, ahol a költségvetés előadói tárgyalták meg a minisztériumok átszervezésének kérdését. A tárgyalások során az álláspont alakult ki, hogy minden átszervezési műveletnek a költségvetés keretein belül kell maradnia és meg kell valósítani a liberális pártnak a költségvetéssel kapcsolatos programját. A kiadott közlemény szerint a megbeszélésen elhatározták a közszolgálati ágak egyszerűsítésére és rendszeresítésére vonatkozó előzetes munkálatok azonnali megkezdését. Politikai körökben jelentőséget tulajdonítanak annak, hogy a megbeszélésen Stavescu Victor volt pénzügyminiszter is résztvett.

Szombaton délelőtt Tatarescu elnöklétével a kormány minisztertanácsot tartott, amelyen Dumitriu szenátusi és Saveanu kamarai elnökökkel a parlamenti munkálatok programját állapították meg, majd megvitatták azokat az előkészítő munkálatokat, amelyeket az egyes minisztériumok fognak tenni az egyévi költségvetés kereteibe való beilleszkedés érdekében. A minisztertanács után a kormány gazdasági bizottsága tartott rövid ülést, amelyen a szövetkezetek segélyezéséről tárgyaltak a népbankok és a szövetkezeti központoknak nyújtandó hitelek folyósításával. Eb-

ben az irányban még tárgyalások lesznek.

Ezután Victor Antonescu pénzügyminiszter, Leon és Mitita Constantinescu alminiszterek ültek össze, hogy a devizahivatal működését megbeszéljék. Vita tárgyát képezték a legutóbbi párizsi tárgyalások eredményei és kilátásai is. Elhatározták a megbeszélésen, hogy Antonescu pénzügyminiszter a jövőhét elején Párizsba utazik. Tatarescu miniszterelnök egyébként ma telefonbeszélést folytatott Titulescuval, akivel megállapodott abban, hogy a hadfelszerelés ügyében létrehozott szerződések aláírására rövidesen ő is Párizsba utazik.

Ellenzéki hangok

Bucuresti, január 18. A Mihalache-párt ma a következő közleményt adta ki:

„A pártvezetőség január 18-án a központi pártklubban ülést tartott, amelyen az időközi választások folytán kialakult politikai helyzettel, a parlamenti ülészek munkatervével és végül a Cagero cég leplezésével kapcsolatban szükséges politikai akcióval foglalkozott.

Azokkal a metódusokkal szemben, amelyeket egyes politikai csoportok felelős körök bünrészessége mellett hoztak be az ország életébe, a törvényvédelem teljes háttérbe való tekintettel a párt kénytelennek látja érdekeinek megvédésére parasztgárdákat létesíteni.

Boldogok szigete

Ezuttal nem a jóvalutájú országok milliomosairól lesz szó, akik a világkriszisben meg tudták teremteni a boldogság szigetét maguk körül, hanem egy valóságos szigetről, benne a tenger közepében, 360 mérföldnyire keletre Ausztráliától. Azért lehet joggal nevezni a Boldogok szigetének, mert minden embernek otthona van, jó jövedelme, a szegénységet senki sem ismeri. A szigeten, hetenként két órát, körülbelül annyit, mint a jóvalutájú országok kapitalistái, néhány kivétellel.

A sziget boldogságának az a titka, hogy az egész világot a rajta lakó emberek látják el azokkal az örökzöld pálmákkal, melyek luxushoteleket, óceángözösköket és milliomosok házeit díszítik. A pálmák eladásából folyó jövedelem olyan nagy, hogy a sziget — Lord Howe Island — lakói, mint egyetlen hatalmas család, fényesen meg tud élni belőle.

Az elmúlt század elején amerikai hajók, amelyek a déli tengerbe kifutottak cethalvadászatra, kikötöttek Lord Howe Islandban, hogy ivóvizet szerezzenek. A szigeten nem voltak benszülőttek, akik ellen harcolni kellett volna, a halászok néhány napig nyugodtan pihenhettek. 1840-ben két halász-család telepedett le, akik meg tudták élni a sziget gyümölcséből és a halászatból. Magukkal vitték egy évre lisztet, fűszert és ilyen módon a legszemléletesebb és legnyugalmasabb életet élték. Később újabb halászok jöttek hozzájuk és 1850-ben már egy kis község élt a szigeten, amelynek egy része kertészettel foglalkozott. Voltak kis hajók, amelyen halásztak és Ausztrália felé közlekedtek. Valaki a szigetlakók közül rájött arra, hogy a gyönyörű pálmák magvait értékesíteni lehet a szigeten kívül. Így fejlődött nagyra a sziget. A pálmákat mindenütt megkedvelték és Lord Howe Island lakói nagy üzleteket csináltak.

Erre azért is szükség volt, mert a cethal halászatának nagy konkurrensé támadt és már nem volt érdemes foglalkozni ezzel a mesterséggel.

A sziget klímája általában száraz, nagyon egészséges, a terep változatos és szép, a növényzet dus és a tenger ritkán háborog. Az egykori halásznép tehát kertészetre és pedig palma-kertészetre rétegezte át magát és megalapozta gazdagságát. Egyetlen szövetkezet az egész sziget népe, amely mindössze kétezzer és néhány emberből áll. Két rétege van a lakóknak: részvényes és részvényen kívüli. Részvényes csak az lehet, aki vagy a szigeten született, vagy egy benszülőttől nőt vett feleségül. Ezidőszent körülbelül a sziget lakóinak a fele részvényes. A többiek nem foglalkoznak pálmatermesztéssel, hanem egyéb foglalkozásaik. Különböző fajtájú fákat termelnek ki, finom butorok előállítására céljából. Mások viszont azért jöttek ide, hogy félretett pénzüket itt töltsék el életük utolsó napjait.

Akik nem részvényesek, azok nem építhetnek házat, hanem csak a részvényesek részéről rendelkezésükre bocsátott hájékokban lakhatnak. Nem akarják, hogy korlátozott jövedelmű üzletükben mások is résztvegyenek. Természetesen nem is engedik meg a pálmamagvak kivételét, csak is azoknak, akik a szövetkezetnek teljes jögu tagjai.

Senkinek nincs külr földje, a sziget voltaképpen a szövetkezeté. Eladni nem lehet a földet és így, az csak a közösség örökölheth. Ha valaki közülök meghal, az a közösségnek, amely kijelöli számára egy darab földet, hogy oda építhesse házat, kertjét. Kap ezen felül annyi földet,

Munkás-Mozgó

Vasárnap, hétfőn, kedden 3, 6 és 9 órákor
Dupla műsor! Olcsó helyár!

I. A szoknyás üdögök**II. Dráma a havasokban**

Főszerepben: HARRY PIEL, ELON BRINK

amennyit megművelni tud. Erre a házra és fekvőségekre azonban magánjogi igényeket nem támaszthat. Viszont még nem volt rá eset, hogy valakit kilakoltassanak.

Az adórendszer úgy van megalkotva, hogy azok, akik nem részvényesek, évente öt font adót fizetnek, viszont azok, akik még nem tagjai a szövetkezetnek, de bekapcsolódtak a pálmatermesztés munkájába, nem tartoznak adót fizetni. Akikről kiderül, hogy a sziget termékei révén valamiképpen jövedelemhez jutnak, többet fizetnek és pedig jövedelmük 25 százalékát tartoznak az adópénztárba befizetni.

A szigeten az emberek gondtalanul, de nagyon egyszerűen élnek. Két hotel épült a szigeten, amelynek munkálataihoz azonban a régi családok semmivel sem járultak hozzá. A hotelt ausztráliaiak építették. A nyári hónapokban zúfolóság tele van az egyszerű, de komfortos szálloda, úgy hogy a nyáron egy másik hotel építését határozták el. Lord Howe Island egyetlen kellemetlensége a sok patkány, amelyet nehezen lehet kiirtani. Úgy került a szigetre, hogy husz év előtt egy öreg halászhajó a viharban a kikötő sziklához verődött és a patkányok a szigetre menekültek. A szigetlakók rövidszőrű fox-tarrier-kutyákkal üldözik a patkányhadat, de nem sok eredménnyel.

A szigetnek szép, jókarban tartott utjai vannak, de autómobil nem engednek a szigetre, nehogy luxuszra szoktassa a szigetlakókat. Néhány kocsin bonyolítják a transzportot, szép, erős lovakkal.

Nagyon vendégszeretőek a benszülöttek, akik megérkezésük első napján bekapcsolják a cricket és teniszjátékaikba, halászatukba és egyéb szórakozásukba az idegeneket. Ertőn nincs sziget, sem rendőrség, sem ügyvéd. A vendéglős nem molesztálja a vendégeket számoló cédulával, hanem azt mondja: „Uram, látom, ön elfelejtett pénzt hozni magával. Nem tesz semmit. Tessék Sidneyben fizetni a szigetlakók bankjában. Nem baj, ha megérkezése napján fizet. Ha elfelejtendő, fizessen egy hónap múlva.”

Minthogy Howe Islandban a pálmák vadul tenyésznek, költség alig van rájuk. A pálmamagvak összeszedése könnyű, egyszerű, csak éppen hogy figyelmes munka. A magvakat száraz fű közé csomagolják és így küldik el Ausztrália és Dél-Európa kertészeinek és a nagyobb magkereskedő cégeknek. Mint említettük, ez a foglalkozás nem vesz igénybe többet, mint heti két órát. Az idő többi részét földműves munkával és kertészettel töltik a szigetlakók, akik rendkívül ügyelnek arra, hogy mindenki minél többet pihenjen és minél kevesebbet dolgozzon. Ez az ő egészségügyi jelszavuk. Innen van, hogy alig néhány fajta betegséget ismernek és nincs is orvosra szükségük. Három ápolónő él a szigeten, orvosilag képzett hölgyek, akik a Boldogság szigetén természetesen szintén jól érzik magukat, mert ritkán akad dolguk. Az egyik ápolónő egy sidneyi újsághoz írott levelében megírja, hogy azért olyan ritka itt a beteg ember, mert a nagy gondtalanság mellett az emberek nagyon egyszerűen élnek. Sokat vannak a levegőn, házaikat jól szellőztetik és jórészt nyerskoszton élnek. Főételük a tejtermék és a gyümölcs. Hozzájárul a sziget egészségügyi viszonyaihoz a pormentes tiszta levegő és az, hogy lakói naponta legalább egyszer megfürdjenek.

A község iskolájában Sidneyből hozott tanítóktól oktatnak. Két templomuk van: egy anglikán és egy katolikus. Nincs mozijuk, nincs autójuk, nincs hírlapjuk. A külvilággal csak a rádió keresztül tartanak kapcsolatot. Nem tartják valami különös találmánynak a rádiót, nem is élnek órákhoz, hanem a nap egy bizonyos órájában szólaltatják csak.

Ha a fiatal generáció közül valamelyik

különös képességet tanúsít valamilyen pályára, azt a község pénztárából kiképezte. Jele orvosok, jogászok, mérnökök kerültek ki a Boldogság szigetről, akik gondtalanul kereshetik a világban érvényesülésüket. Ha a külső körülmények miatt nem tudnának előbbre jutni, akkor visszamennek a szigetre és itt mint egyszerű pálmatermelők folytathatják életüket. Ha valamelyikük olyan pályát választ,

amely csendes kutatást igényel, akkor közpénzből berendeznek számára laboratóriumot. A szigetet elfoglalni még egyetlen ausztráliai kormányának sem jutott eszébe. Ellenben többiben felemlített az a probléma, vajjon nem lehetne-e Ausztrália sok lakatlan szigetét úgy benépesíteni, hogy azok társadalmi berendezése hasonlítson Howe Islandra, a Boldogság szigetére.

A Tita Cristescu misztérium, az örült Ionescu merénylete s a Cagero-botrány elterelték a figyelmet a kormány helyzetéről

Okkult erők a botránnyok mögött. A kampószerkesztesek hozzájárulnak a dolgokhoz

Bucuresti, január 18. Újév táján a kormány feje fölé sötét felhők tornyosultak. Egyrészt Dinu Brătianu és George Brătianu kibékülése, másrészt a párizsi tárgyalások esetleges sikertelensége fenyegetett katasztrófával. Hol Mironescu, hol Costachescu-kormányról terjedtek el hírek. S valóban egy statisztikus ki is számolta, hogy január elsején a legtöbb újvívi üdvözlést a politikusok közül Costachescu professzor, volt nacionalcaranistapárti miniszter kapta.

A Tita Cristescu-botrány

A kormány jólléte jött tehát a Tita Cristescu misztérium, amely nagyarányu botránnyá dagadt. Sikertől a közvélemény érdeklődését teljesen elvonni a politikáról.

A lapok túlkárái kezdtek a szerencsétlen leány titokzatos halálával kapcsolatban néhány érdekelt család magánéletében. A Tempo nyolc üvegóra fotográfiáját közölte, amelyeken a körönctani intézet egyik polcán Tita szíve, agya, mája, tüdője voltak elhelyezve. A vizsgálóbíró még vonagolja a vállát, de az Ordnea című lap nyíltan rásziti Ciuley mérnökre a gyilkosság vádját. Közben a Credinta kiadvány, miszerint a geogista párt minden követ megmozgott, hogy kihúzza a csávából a főbűnösök milliomos Ciuley, aki a párt egyik leghatásosabb pénzügyi támasza. S valóban két volt geogista képviselő jelentkezik, Cioc és Sima, hogy védelmébe vegyék Ciuley.

A kampószerkeszt jele alatt

A kampószerkeszt és Sfarma Piatra (Kőtörő) egyszerűen uccalányának nevezi a halottat s szerencsétlen apját, Cristescu volt szocialista képviselő nyíltan megvádolja, hogy a „köz” rendelkezésére bocsátoja a leányt, de közben nem utasította vissza a kapitalisták támogatását sem.

A nemzetközi zsidó maffia

Ugyanezen lap hasábjain Tomá Vladescu ismert fővárosi író ocsmány hangon ír a dr. Niemerower főbíró elleni merényletről s sajnálatát fejezi ki afölött, hogy a zsidó szénátör megmenekült a haláltól, mert enékiül teljesen indokolatlan a nagy részvét, amely irányában megnyilvánul s amely nem más, mint a „nemzetközi zsidó maffia” bizonyítéka...

A román Staviskidáda

Alig ültek el a merénylet által felkavart hullámok, amikor kitört a Cagero-botrány, amely előreláthatólag jóval felül fogja múlni a Skoda-ügyet. A lapok máris román Staviskidának nevezik.

A Cagero-ügyben — az ellenzéki lapok szerint — szemben a Tita Cristescu halálának esetével, ahol a geogistáknak van szerepük — az öreg liberalisok igyekeznek minden követ megmozgatni a botránny elfojtása érdekében s a botránny a fiatal liberálisok műve, hogy ússzenek az öregeken.

Grosz Jenőt a román export miniszterének nevezik, miközben az Ora című lap azt írja, hogy miniszterek, törvényhozó testületek elnökei s magasállású férfiak heverek lábainál. Leonte Moldovanu szenátusi elnök, a Cagero igazgatósági ténacsának volt elnöke után Donescu fővárosi polgármestert támadják, aki a Groszsal dogozó Petrol-Blök petroleumtermelő cégnek álli ötagos elnöke. Támadják továbbá Dorel Dumtrescut, a Nemzeti Bank volt kormányzóját, aki állítólag Barbu nevű öccsét helyezte el a Cagerónál igazgatói állásba. És támadják Dinu Brătianu, a Banca Romaneasca igazgatóját, mert hiszen ez a bank is szoros összeköttetést tartott fenn Groszsal.

Bizonyos kampószerkeszt orgonumok ma,

amikor Grosz teleleplezték, amikor már semmit sem várhatnak tőle, mint zsidót támadják s Groszban látják a bizonyítékát az úgynevezett zsidó veszedelemnek.

Kitünő társaság

Grosz azonban, aki korántsem a zsidóságot csak saját magát reprezentálta, elég jó társaságban volt: Leonte Moldovanu, Barbu

CONTINENTAL SZÁLLODA
BUDAPEST,
VII. DOHANY-UTCA 42.
AZ A HELY,
AHOL A JO KÖZÖNSÉG
JÓL ERZI MAGÁT,
LEGMODERNEBB SZÁLLODAI
KÖNYVELEM.
ELSŐRANGU ETTEREM,
ZENÉ, TÁNC.
SZINHÁZAK, SZORAKOZÓ-
HELYEK ÉS A KERESKEDELEM
KÖZPONTJÁBAN.
MÉRSEKELT ÁRAK. GARAGE
A HÁZBAN.

Dumitrescu, Donescu, Dem. Dobrescu, Osl. ceanu, a Steaua Romana vezérigazgatója, Schmützlerék, a Scherg posztógyár igazgatói s számosan mások küldték be névjegyeket Groszhoz, hogy fogadják őket.

Ezért igazán nem kell sem a maramuresi zsidó favágónak, sem a dudesti handiának sem a piatra, hanem a krajzerosznak szegyeneknie.

A Cagero-üggyel be is zárult az elmúlt hetek botránnyorsorozata.

A közönségnek sikerült teljesen elvonnia a figyelmét a politikáról. A kormánynak szerencséje van. (—del)

Nobel-díjat tüznek ki a németországi menekültek javára?

Mit állapított meg és mit javasol a Népszövetségnek a kivándorlási kérdésekre és speciálisan a németországi menekültek ügyének tanulmányozására kiküldött szakértőbizottság

Genf, január 18. A kivándorlási kérdések s különösen a németországi menekültek ügyének szabályozására kiküldött népszövetségi szakértőbizottság a napokban tette közzé jelentését, melyet memorandum formájában elküldött a népszövetségi tanács tagjainak és a Népszövetség összes tagállamainak.

A jelentés rámutat arra, hogy a kivándorlási kérdésnek nemzeti és nemzetközi oldala van és a nemzetközi közösség tagjainak szolidaritása megköveteli: a) a kivándorlás által leggyakrabban megterhelte államok mellé álljon a népek szövetsége; b) biztosítsák a kivándorlók állandó befogadásának a lehetősége; c) akadályozzák meg, hogy a kérdés súlyosabb formákat öltsön.

A németországi menekültekről szólva a jelentés hangsúlyozza, hogy ez a kérdés külön gondozást követel a Népszövetségtől, mert a kivándorlók száma a jövőben még emelkedni fog és mert bevándorlásuk más országokba előbbi bevándorlási hullámok útján következik, melyek még nagy erőfeszítéseket követelnek magán- és közsegély terén. A londoni menekültügyi hivatal likvidálása a Népszövetség számára olyan felelősséggel jűg össze, mely alól a népek tanácsa nem vonhatja ki magát. Azonnal megoldásra van szükség, annál is inkább, mert a zsidó szervezetek nagy mértékben hajlandók hozzájárulni a Népszövetség fáradozásaihoz ezen bevándorlók érdekében. A Németországból kikerülő emigránsok nem rendelkeznek még nemzetközi jogi statusszal. Ez az állapot sürgős segítséget igényel. A bizottság egységes jogi rendezését javasolja az összes kivándorlók kérdésének.

Közműködés és transzfer

A kivándorlók sorsa — írja a jelentés — nagy mértékben függ a bevándorlási országok befogadóképességétől. A Nansen-hivatal kötelessége minden erőfeszítést megtenni annak érdekében, hogy biztosítsa a kivándorlók letelepedését az ilyen bevándorlási országokban. Ami a németországi zsidó kivándorlókat illeti, a bizottság megállapítja, hogy Palesztinában, Dél-Amerikában és más országokban adódó kolonizációs lehetőségek nagy perspektívákat mutatnak. A hivatalos nemzetközi tényezők feladata ezen a téren a magánalkulatok törekvéseit hathatósan előmozdítani és a tőketranszfer számára a szükséges lehetőségeket megteremtteni.

A bizottság tagjai egyöntetűen megállapítják, hogy a kivándorlási segély rendelkezésére álló anyagi eszközöket minden körülmények között növelni kell. Ezért indokoltnak és helyesnek látják, ha javaslatot tennének a Nobel-díj-bizottságnak, hogy egy vagy több Nobel-díjat tüzzön ki a kivándorlási segélymű javára, mely a béke és nemzetközi szolidaritás ügyét szolgálja.

A bizottság szükségesnek tartja, hogy a kivándorlási segélyt szolgáló magánalkulatok tekintélyének emelése céljából a Népszövetség találjon megfelelő formát közjóléti jellegű nemzetközi elismerésére. Szükségesnek tartja továbbá, hogy a Népszövetség tárgyalásokat indítson be abból a célból, hogy lehetővé tegyék a kivándorlók vagyonának likvidálását és transzferálását.

A javaslatok

A Népszövetség 1936 szeptemberi közgyűlése elé a bizottság a következő feladatokat állítja:

1. A londoni menekültügyi hivatal által teremtett mű folytonosságának biztosítása. 2. Államközi kormánykonferencia összehívása a németországi kivándorlók általános jogi védelmének biztosítása céljából. 3. Körkérés a kormányokhoz és ily módon való megállapítása annak, hogy milyen befogadó- és munkalehetőségek állnak fenn a különböző országokban. 4. E körkérés eredményei alapján alapos program kidolgozása, melynek keresztülvitelével előmozdítható az emigránsok kivándorlása Németországból a befogadóképes országokba (Palesztina, Dél-Amerika, stb.) tekintetbe véve egy feltétlenül szükséges transzfer-egyezmény előírását az összes szükséges személyazonossági iratok és egy maximális tőke kivételére.

A bizottság főjavaslata az, hogy a Népszövetség a célnak megfelelő, prominens személyiséget nevezzen ki a népszövetségi Nansen-hivatal élére és ezen hivatalhoz külön szervezetet kapcsoljanak a németországi kivándorlás számára. Ha a Nansen-hivatal likvidálják a németországi kivándorlás osztálya a Népszövetség fenntartása alatt álló autonóm szervezettel alakítandó át. A Nansen-hivatal elnöke egyúttal a német-kivándorlási ügyosztály elnöke is.

Ha ezt nem fogadják el a Népszövetség, a bizottság autonóm nemzetközi szervezet létesítését javasolja a Népszövetség auspiciuma alatt.

M
a
SZO
jöv

Mennyibe

Az a tény, hogy szövegség és a tize állandó tanácskoz jak hátralékának egy álammal, Az került a sor, — fe nyibe is kerül tula sége és hogy mily országok országa, „eszperantó-állam” bi napokban dolgok költségtetését, am zalmasan kezel megszerzem. Ez désre ad választ.

Havi 14.0 és a lift

A Népszövetség tami költségvetésé pen egy igen érde a kiegyensúlyozott és a kiadási minusz gi és gazdasági p vitását. A Népszö egyensúlyozatlan nagyobbak a kiadó tevékenység. A le napjaiban a Népkonferencia köit frankot irányozott volt. 1932-re a népszö egy millió frankot konferencia kiadás népszövetségi költs irányoz elő egye céljaira. Ami szir ben, amelyben a v tésé majdnem 25 irányoz elő fegyve vesebbet ad ki Ger nek a béke barátai.

A Népszövetség évre javult. A k Népszövetség takar 31 millió svájci fr szövegség költyelvé már csak 30 millió millió 279,901 frank ében azonban soh nem adott ki tényl.

A kiadások nag az órási apparátus. Az elkövetkező év a tikárság céljai a nemz. köz. mun millióba kerül a frankba a Nansen- dül nyugdíjban évi ki a genfi instruke kétségtelenül a leg világnak. Fzele kát mesélnek. A b állapítanom, hogy csak részben feleln Népszövetség seg vez például „csak 80000 kapnak; — a legk kezdő lift boy dja Relative tendkívül fordítók, akik szint egy hónapban.

330.000 fr és a hise

Feltétlenül jellem vitására, az egyes nek az osz ályokra lési” osztály, amel tulajdonképpen nem konferencia likvidá többet ad a ki. Ez nem egymillió fr mára — ami pers ha az ember tudja recc a nagy idejét került és 330.000 fr Prra. A második áll, amely szintén, kot adhat ki, — eg jainak kutató u jai

Minél kevesebbet költ a Népszövetség, annál szomorubbab néznek a jövőbe a béke barátai

Mennyibe kerül a Népszövetség és mennyibe a világ legjobban fizetett hivatalnokai?

Genf, január

Az a tény, hogy az utóbbi hetekben a Népszövetség és a tizenöt állam képviselői között állandó tanácskozások folytak a tagsági díjak hátralékainak rendezése kérdésében — egy állammal, Argentínával majdnem perre került a sor, — felveti a kérdést, hogy mennyibe is kerül tulajdonképpen a népek szövetsége és hogy milyen büdzsét állít fel a genfi országok számára, a Léman-tó partján levő „szuperantó-állam”? A Népszövetség az utóbbi napokban dolgozta ki az 1936. évre szóló költségvetését, amelyet természetesen a bizalmasan kezel, amelyet azonban sikerült megszerezniem. Ez a büdzsék sok érdekes kérdésre ad választ.

Havi 14.000 frank fizetés és a tíftboy 250 frankja

A Népszövetség büdzséje az általános állami költségvetések elvein alapszik: csak éppen egy igen érdekes különbséggel. Ugyanis: a kiegyensúlyozott büdzsék bevételei plusz és a kiadási minusz jelent egy ország anyagi és gazdasági, politikai és háziartási aktivitását. A Népszövetség aktivitásának a kiegyensúlyozatlan költségvetése a jele. Minél nagyobbak a kiadások, annál nagyobb a genfi tevékenység. A leszerelési konferencia nagy napjában a Népszövetség például egyedül a konferencia költségeire 3 1/2 millió svájci frankot irányozott elő egy évre. Ez 1931-ben volt, 1932-re a Népszövetség büdzsége már csak egymillió frankot engedélyezett a leszerelési konferencia kiadásaira és az 1936. évi, az első népszövetségi költségvetés, amely már nem irányoz elő egyetlen parát sem a leszerelés céljaira. Ami szimpotomikus egy olyan évben, amelyben a világ államainak költségvetése majdnem 25.000 millió aranyfrankot irányoz elő fegyverkezésre. A mennyivel kevesebbet ad ki Genf, annál szomorubbab néznek a béke barátai a jövőbe.

A Népszövetség büdzséje különben évről-évre javult. A kiadások csökkentek — a Népszövetség takarékoskodik. 1934-ben még 31 millió svájci frankot irányozott elő a Népszövetség költségvetése évi kiadásként, 1935-ben már csak 30 millió és 1936-ra már csak 28 millió 279.901 frank kiadást tervez Genf. Egy évben azonban soha többet 25 millió franknál nem adott ki tényleg a Népszövetség.

A kiadások nagy részét természetesen az óriási apparátus fenntartására fordítják. Az elkövetkező évben 14 1/2 milliót terveznek a tikárság céljaira, 66 1/2 milliót fordítanak a nemzeti munkügyi hivatalra, 2 és fél millióba kerül a nemzetköz b iróság, 270.000 frankba a Nansen-hivatal fenntartása — egyedül nyugdíjban évi 1 és fél millió frankot fizet ki a genfi instrukciók. A genfi hivatalokok kétségtelenül a legjobban fizetett hivatalnokai a világnak. Fze.ésükről fantasztikus számokat mesélnek. A büdzsék alapján sikerült megállapítanom, hogy ezek a káprázató számok csak részben felelnek meg a valóságnak. A Népszövetség vezérlikárának, Avenol-nak például „csak 8000 frank a — havi fizetése. Az ugynevezett „direktorok” évi 41.000 frank „minimumo.” kapnak, de fizetésük évente 2500 frankkal emelkedik. A közönséges hivatalnokok általában 1500 frank havi fizetést kapnak; — a legkisebb fizetés Genfben egy kezdő tíftboy díjazása: 250 frank havonta. Relative rendkívül magas fizetést kapnak a fordítók, akik szintén 1500 frankot érnek el egy hónapban.

330.000 frank papírköltség és a kisebbségi kérdés

Feltétlenül jellemzők a Népszövetség aktivitására, az egyes osztályok fejlődésére ezeknek az osztályoknak a kiadása. A „leszerelési” osztály, amelynek ma, persze feladata tulajdonképpen nem egyéb, mint a leszerelési konferencia likvidálása, még mindig a leg-többet adta ki. Ez az osztály 1936-ban majdnem egymillió frankot követel a maga számára — ami persze nem olyan nagyon sok, ha az ember tudja, hogy a lesze elés konferencia nagy idejében egy ülés 200 frankba került és 330.000 frankot adott ki évente papírra. A második helyen a pénzügyi osztály áll, amely szintén majdnem egymillió frankot adhat ki, — egyedül 88.000 frankot tagjainak kutató u jaira. Az egészségügyi osztály számára 880.000 frank van előirányozva — itt óriási megtakarások történtek, mert ennek az osztálynak 1935-ben még 1.200.000 frank volt a szükséglete. Ez az osztály, melynek külön nagy rádióállomása van Sngapurban, ahonnan egészségügyi szempontból avazálják a kelet hajóit és kikötőit, — táviratokra a múlt évbe 20.000 frankot adott ki. Szomorú szimbólum talán, hogy minden osztály között a legkisebb összeget a — kisebbségi kérdések osztálya adta ki és a legcsekélyebb összeget ennek az osztálynak engedélyezték 1936-ra. Csak 239.108 frankot jutott Genf a következő évben a kisebbségi kérdésre.

A népszövetségi titkos mérleg passzív oldalánál talán még érdekesebb a Népszövetség érdekének aktív oldala. Eddig még minden évben „aktív” volt a Népszövetség, — a kádásai sohasem voltak nagyobbak bevételénél. A Népszövetség fő bevételi forrása természetesen: a tagsági díjak. Ezek a tagsági díjak egy elosztási kulcs szerint vannak kijelölve. A legkisebb összeget Afganisztán, a bán a, San-Domingó, Elkvádor, Guatemala, Haiti, Honduras, Libéria, Luxemburg, Nikaragua, Panama, Paraguay és San-Salvador fizetik: egy egysége, 30.000 frankot. A legnagyobb „adófizető” Anglia, évente 3.189.462 és fél frankkal, — ez feltétlenül a legnagyobb tagsági díj, amelyet valaha fizettek. Több, mint egymillió frankot fizet Spanyolország, Kína, Kanada, India és Olaszország; több mint két-

Antiszemita csendélet Oradeán

Erőteljesen fellángolt a városban és a megyében a cuzista-propaganda

Oradea, január 18. (Az Uj Kelet tud.) Bihar idáig mentes volt a túlzott jobboldali agitációtól és eddig sem a Cuzisták — Goga párt, sem más szélsőséges alakulatok nem tudtak lábrakapni. Az utóbbi időben úgy Cuzisták, mint a „Totul pentru Tara” erősen dolgozik a megyében.

A Cuzisták helyi megyei elnöke, Popa tanár most hetilapot adott ki, melyben a horogkereszt díszelg s tartalma pedig azonos a többi hasonló orgánumokkal. Ismert szövegek és ismert demagógiák fogadják az olvasót, de jellemző a helyzetre, hogy a lapból alig adtak el négyezerötöt a városban. Amikor aztán Popa elnök ur látta, hogy a lap nem fogy, taktikát változtatott és a bihari falvakban ingyen osztogatta a propaganda lapot.

Ugyanekkor, mint már említettük, a Totul pentru Tara is szervezkedik. Már hetek óta Oradean tartózkodik a párt egyik tartományi ágense, aki az egész megyét beszervezi. A szervezés első látható nyoma egyelőre az, hogy az összes házakra, ahol zsidók laknak, nagy horogkeresztet és a TPT jelvényét (kockában két pont) rajzolták fel.

Ez a nemes munka éjszaka folyk és a rendőrök, akik állítólag a város rönjére ügyelnek, még egyetlen ilyen fiatalembert sem állítottak elő.

millió frankot pedig Franciaország és az új tag — Oroszország.

Évi hatmillió frankért aranyat vásárol Genf!

Értesülésem szerint különben Oroszország beépése a Népszövetségbe tette lehetővé, hogy tíz kisebb országnak gazdasági díjait redukálják. Az utóbbi napokban lezárultak azok a bizalmas tárgyalások, amelyek ezekre a redukciónkra, illetve „egyezségekre” vonatkoztak. Tíz állam — közük két európai: Albánia és Bulgária — ezentul tagsági díjának csak egy részét fizeti. Összesen 2 millió 300.000 frankot tesz ki a redukción — ugyanannyit, mint Oroszország tagsági díja. Ezzel azt akarja bizonyítani a Népszövetség, hogy nem kíván „keresni” az új tagokon. Egyidejűleg tizenöt országgal a hátralékok kérdésében indultak egyéni tárgyalások. Körülbelül 25 millió frank volt Genf behajthatatlan adóssága. Argentína többmillió frankos adóssága kérdésében perbe akart bocsátkozni Genffel. Jellemző azonban az általános gazdasági helyzet javulására, hogy míg a múlt években általában csak 75 százaléka futott be az előirányozott tagsági díjaknak, a múlt évben a népszövetségi adónak több, mint 85 százaléka tényleg meg is érkezett Genfben. Sőt: azok az országok, amelyekkel egyezségeket kötöttek, azonnal lefizették a tartozásukat. Ilyenképpen évente átlag hatmillió frankért aranyat vásárol a népek szövetsége.

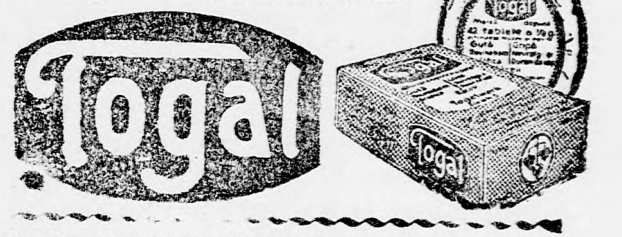
A bevételeknek ehhez a listához járul persze még egy egész sora azoknak a rendkívüli bevételeknek, amelyeket nem irányoz elő a népszövetségi büdzsék. A rendkívüli bevételekhez tartozik, például, egy braziliai miliomos évi adománya a csera elleni harc finanszírozására, egy amerikai egyület, az „International Health Board” évi 140.000 frank adománya az egészségügyi munka fejlesztésére, vagy Rockefeller kétmillió frankos ajánlata az új könyvtár céljaira. Az új palota költségei különben lényegesen nagyobbak az előrelátott kiadások összegénél. Már eddig is másfélmilliárd lejnyi megfelelő összegbe került Európa legnagyobb házának építése. De mind-

A RHEUMA és CSUZ leghatásosabb orvossága a TOGAL

A gyógyító orvostudomány egyik legtekélyesebb alkotása a TOGAL. Sok ezer orvos, a világ minden részéből, kísérletezett e gyógyszerrel és dicsérettel csodás hatásait. Különösen kiemelik a meglepően gyors gyógyulási eredményeket, amelyeket a Togal-tabletták rendszeres használatával rheumánál, csuszos idegfájdalmaknál, főfájásnál, és rohamokban jelentkező fejfőrceöknél értek el.

Nem is csoda ez, mert a TOGAL sikerült összetételénél fogva más valami, mint egy közönséges fájdalomcsillapító szer. A TOGAL radikálisan kiküszöböli a testből a betegség okát, a huzagsavat és e mellett még hosszú használat esetén sem káros. Gyógyszertárakban és drogeriákban.

ez nem zavartja a népszövetségi pénzügyi szakértőket. Ők tudják legjobban: a Népszövetség mérlegének aktivitása nem jelent politikai aktivitást. A politikai aktivitás legjobb jele a passzivitás...

az atmoszférát. A kormány az ülésszak végére remélte, hogy a feszült atmoszférát lecsendesítse és hogy a parlamentet nyugodt hangulatban zárja le. A helyzet ugyanis az, hogy most a hangulat sokkal feszültebb, mint az ünnepek előtt.

A két vitás paragrafus A felső törvényhozó tanács határozatot hozott, mely már eleve rendkívül megnehezíti a közigazgatási törvény megszavazását. A tanács határozata szerint a közigazgatási bíróság létesítése alkotmányellenes. Azonkívül a törvényhozó tanács azt is kéri, hogy a közigazgatási előkészítési keretbe csak diplomásokat vehessenek fel. Más szavakkal a jövőben tisztviselők csak diplomások lehetnek. Ezeket a javaslatokat egyes többségi kifogások fogadják. Az ellenzék természetesen ki fogja használni azt a körülményt, hogy a legfelsőbb törvényhozó tanács már eleve alkotmányellenesnek minősítette a törvényjavaslatot. Ugyancsak heves vitákat fog kiváltani a közigazgatási törvénynek azon intézkedése, mely új községi adókat teremt és az eddigieket felemeli. A képviselőházban több a városok közigazgatásában szakértő politikus ül, így maga Donescu bucaresti főpolgármester, Săbărianu és Berceanu többségiék, Dobrescu. Deleu és a többi az ellenzékiek közül. Különösen a törvény 179. paragrafusa, mely jogot ad a városoknak és megyéknek, hogy különleges adókat vessenek ki — ha egyes programok megvalósításához a rendes költségvetés keretei nem elegendők — fogja erőteljes vita tárgyát képezni a kamarában. A törvénytervezet szerint ezeket az adókat azoktól kell behajtani, akik az újításnak hasznát látják. Így egyes városrészek aszfaltozása, esatornázási költségeit adó formájában hajtánák be az érdekelte városrész lakóitól.

Ugyancsak heves vitákra várnak a 184. paragrafusnál is, mely a városi utópátdónak ötvenszázalékos emelését teszi lehetővé a vidéki városokban és száz százalékos emelését a fővárosban. A kormány a jelenlegi formájában kívánja keresztülvinni a törvényt, ami azonban csak nehéz harcok árán és valószínűleg az ellenzék obstrukciója után lesz lehetséges. A Mihalache párt nagy előkészületeket tesz a közigazgatási vitákra és a párt összes jelentős szónokai részt fognak abban venni.

Hétfőn megnyílik a parlament

Rendkívül heves vitákra van kilátás a közigazgatási törvénytervezet miatt a kamarában. Csak diplomások lehetnek állami tisztviselők?

Bucuresti, január 18. (Az Uj Kelet tud.) Hétfőn megnyílik a parlament. A képviselőháznak a szenátus által megszavazott közigazgatási törvény adja a legtöbb munkát. A szenátusban a mezőgazdasági törvényvitát kezdik meg. Nagy viharra számítanak az interpellációk során a Cagero-ügyben és ugyancsak viharos lesz a szenátusban Cuzisták mandátumának igazolása. A bizottságokban még valószínűleg a kamara megnyitása előtt Tatarescu miniszterelnök fontos beszédet fog tartani az ország felfegyverzéséről, a kamarában pedig az új költségvetés munkálatai kezdődnek meg, amelyek egyáltalában nem lesznek könnyűek.

A közigazgatási vita A leghévesebb vitákat a közigazgatási vita fogja eredményezni. A kamarában már az ellenzéki pártok előkészítették javaslatukat és kifogásaikat a törvényvel kapcsolatban. A kamara vitája széles és kimerítő lenne. A tervet nem fogadják el a Mihalache-pártiak és még a többségiék között is vannak egyesek, akik bizonyos módosítások bevezetését kívánják. Általában a parlamenti ülésszak rendkívül izgalmasan indul. A Cagero-ügy megmérgezte

MENTAL
LODA
PEST,
NY-UCCA 42.
HELY,
KOZONSÉG
MAGAT,
SZALLODAI
ELEM.
ETTEREM
TANC.
SZORAKOZO-
KERESKEDELEM
TJABAN.
RAK. GARAGE
ZBAN.

Dem. Dobrescu, Osi.
ana vezérigazgatója,
g posztógyár igazga-
g küldték be névjegyei-
gadják őket.

ell sem a maramuresi
a dudesti handlenak.
krajzlerosnak szegyen-

is zárult az elmúlt
ült teljesen elvonnia a
A kormánynak sze-
(—del)

német-
ára?

a kivándorlási
költek ügyének
ottság

egyöntetűen megál-
andorlási segély ren-
ei eszközöket minden
növelni kell. Ezért
nek látják, ha javas-
obel-díj-bizottságak,
Nobel-díjat tűzzön ki
mü javára, mely a
olidaritás ügyét szol-

gesnek tartja, hogy
szolgáló magánala-
emelése céljából a
megfelelő formát
zetközi elismerésére.
ovábbá, hogy a Nép-
anditson be abból
tegyék a kivándor-
dálását és transzfe-

A javaslatok
36 szeptemberi köz-
g a következő fel-

kültügyi hivatal ál-
tonosságának biztu-
kormánykonferencia
rszági kivándorlók
enek biztosítása cél-
kormányokhoz és ily-
tása annak, hogy
munkalehetőségek ál-
országokban. 4. E
alajján alapos
melynek keresszül-
az emigránsok ki-
gából a befogadóké-
ztina, Dél-Amerika,
gy feltétlenül szük-
ény előírásait az
lyazonossági iratok
kivételre.

ata az, hogy a Nép-
egfelelő, prominens
Pi a népszövetség-
és ezen hivatalhoz
szóljanak a német-
amára. Ha a Nan-
a németországi
Népszövetség fenn-
onóm szervezetté
en-hivatal elnöke
ndorlási ügyosztály
el a Népszövetség,
szövetközi szervezet
Népszövetség aus-

Turandot

Puccini posthumus operájának bemutatója

Puccini egész életében ökölharcot vívott az operaszövegírókkal. A szövegválasztás, amely Verdinek is a legnagyobb problémája volt, Puccini esetében azzal is komplikálódott, hogy a mesternek ilyen irányban sokkal fejlettebb ízlése volt, mint nagy elődjének. Puccini, jóllehet az operairrodalom leggyicsesebb rémábrájának, a Tosca, karrierjének egyik jelentős teljesítménye volt, nem szerette a rémábrákat. Többi ismert műve: A bohémek, a Pillangókisasszony, stb. finom művi, törekeny figurák mély életdrámáját vetik. A Pillangókisasszony nagy sikere után támadt Adami és Simoni szövegíróknak az az ötlete, hogy ezuttal nem japán, hanem kínai környezetbe viszik el Puccini széleskörű teremtőszellemét. Hosszas vonakodás után volt csak hajlandó Puccini, aki ekkor már élete delén új művészi utakon halad, feldolgozni ezt a mesészerű, szimbolikus keleti történetet. Így született meg Puccini életének remekműve, a *Turandot*, amelyet már be sem fejezhetett. Halála után, az utolsó duettet Alfano, a mester unokaöccse és tehetséges tanítványa írta meg, az opera vezetőmotívumai-
ból.

A fiatal Puccini operát csak énekesoperák. A zenei hatást a szebbnél-szebb áriák sokaságával érte el, jellegzetes szentimentális melódiák bősége, a szívhez szóló szólamok áradata adta meg Puccini modernsége ebben az időben a hangszerezés szinesítésében és művészi tételében állt. Csak a *Turandot*ban forrott ki Puccini neo-romatikus modern zeneszerzővé, az ariahalmaz helyett a kórus és a zenekar. A fülbemászó melódiák helyett már a diszsonancia szépségeinek a feltárásával. A *Turandot* a modern zeneirodalomnak egyik legérdekesebb operája, mely a régi olasz operaiskolának a mai, a zenekar és kórus felsőbbbbségét kihangsúlyozó, a kollektív kifejezőformát kereső modern operával való érdekes és eredeti egybekapcsolása.

Kétségtelenül kulturmunkát végzett a clujai operaház, amikor Puccini mesterművét, igazán nagyigényű és művészi keretekben színre hozta. Az előadás szép és egyöntetű volt, amit a rendező éppen azzal ért el, hogy maximálisan igyekezett kihozni a szerző eredeti intencióit: a kórus és a zenekar elsőbbségét az énekhang fölött. Ennek a feladatnak maradéktalan megoldása feleltetni tudta az énekesanyag kiváló hiányosságait. Az énekes „mezőnyből” aranyként csillogott elő *Róza Anna* pompázó művészete, aki abszolút tökélyre énekelt, játékában pedig az igazi komédiás művészi átélése vonaglott. *Turandot* szerepében Mimi *Nestorescu* illuziót keltő volt, ugy szép énekével, mint tüneményes tolettjével. Az ismeretlen herceg szerepében Marius *Nicolescu* az előtűnik jól ismert énekes volt. Sajnos, ezuttal sem tárta fel azokat az ismeretlen kvalitásokat, amelyek számára az operában elért előkelő pozíciót biztosítják. A többi énekesek: *Znamirovsky*, *Demetrescu*, *Pulca*, *Ránzescu*, a még ma is helytálló *Ujeicu* elfogadható munkát végeztek.

Felütnéskeltő volt a darab kifogástalan és fővárosi nivóju diszletezése, amiért *W. Widmann*, a kiváló diszlettervezőt illeti elismerés. A második felvonás trónterme művészi volt. *Papilian* rendezés görődülékeny és nivós. Külön fejezet illetné meg Edmondo de *Vechi* mester teljesítményét, aki ezuttal is a nagy karmesterek erejével, lendületével és temperamentumával tartotta kezében az előadást. A zenekar és kórus kifogástalan teljesítménye mutatja, hogy Edmondo de *Vechi* ezen a hálás talajon nem végez hiábavaló munkát.

Az operát zsufoalásig megtöltő közönség felkesen ünnepelte a szereplőket, a rendezőt, a karnagyot. A *Turandot*nak komoly és megérdemelt sikere volt. (—lay)

A kormány az árak ellenőrzésére szólította fel a kereskedelmi felügyelőségeket. Az iparügyi miniszter új rendeletet küldött a kereskedelmi inspektorátusoknak, amelyben felszólítja őket, hogy mindegy 20 cikk árát ellenőrizzék, illetve vigyék revizió alá. A miniszter szerint néhány vegyi, és gyógyszer-cikk, valamint némely textiláru igen magas áron kerül forgalomba.

MINDEN CSALÁDNAK SZÜKSÉGE VAN RÁ... Senki sem nélkülözheti

Különböző körülmények: munka által okozott megerőltetés, téves vagy túlzott táplálkozás, ülő foglalkozás, átvírastott éjszakák, izgalmas élet, korai öregedés — túl terhelt húgysavval a vért.

Rövidesen megjelenik: a reumatizmus, vesefájdalmak, vesehomok, ischiás és ezek hosszú időre aláássák az egészséget.

Egy URODONAL-kúra — amely a húgysav legkötőbb specifikus gyógyszer — kiküszöböli az artritizmus veszélyét, azáltal, hogy a vérben felhalmozódott salakokat, főként a húgysavkristályokat feloldja és eltávolítja.

Tehát — kötelező óvatosságból — egyetlen évszakváltozásnál sem szabad elmulasztanunk az URODONAL-kúra lefolytatását.

Reumatikusok! Óvakodjatok a különféle ásványi hajtások mindennapi használatától, ezek — kis mennyiségben is — idővel izgatják a beleket; őrizkedjétek a salicylsavas natriumtól és a többi salicyles készítménytől, mert ezek gyengítik az emlékezőtehetséget, kifárasztják a gyomrot és szívnyomást okoznak.

URODONAL megakadályozza az artritizmust, meggyógyítja a reumatizmust!

CHATELAIN-KÉSZÍTMÉNY, MEGBIZHATÓ MÁRKA.
KAPHATÓ GYOGYSZERTÁRSÁGBAN ÉS DROGERIÁKBAN

KÜZGAZDASÁG

Megkönnyítik a szövőfonalak behozatalát

Nem engedélyezik a devizaigénylés nélküli behozatalt

A devizahivatal irányító tanácsa tegnap az ipari és kereskedelmi miniszteriumban értekezletet tartott, amelyen több fontos külkereskedelmi kérdést vitáltak meg. Az értekezlet esősorban azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy engedélyezzenek-e a jövőben oly importot, melynek ellenértéke hosszabb időre szóló hitel formájában lesz kifizetendő. Az értekezlet úgy határozott, hogy az ily behozatalra vonatkozó kéréseket esetről-esetre fogja elbírálni és a kérés kedvező elintézését a kérelmező cég megbízhatóságától teszi függővé. Ennek a megszorító intézkedésnek a magyarázatát a devizahivatal ama másik határozata adja meg, amely devizaigénylés nélküli importengedélyek jövőbeni elintézésére

vonatkozik. A devizahivatal ez ügyben kimondta, hogy nem fogja kedvezően véleményezni azokat a behozatal iránti kéréseket, amelyeknél az importőr az áru kifizetéséhez nem igényel devizát, mivel megállapítást nyert, hogy az ily esetek többségében az importőr a fekete tőzsdén beszerzett devizákkal, tehát „illegitim” úton fizette ki a külföldi eladót. Az értekezlet hosszasan foglalkozott a paraszt-pamufonalak kérdésével, s mivel ennek a cikknek a beföldi árát a devizahivatal tagjai túlmagasnak találják, megvitatták azokat a teendő intézkedéseket, amelyek a fa-lusi lakosság szövőfonallal való ellátását, a jelenlegi méltányosabb árak mellett, lehetővé teszik.

Oradeai üzleti hírek

Oradea, január 18. (Az Uj Kelet tud.) Oradeai szakkörökben a tengeriárak zuhanását várják. Az áresés azért következne-e, mert a kormány legújabb rendelete folytán Ausztria és Magyarország felé csak akkor engedélyezik a tengeriexportot, ha azt száz százalékosan erős valutában fizetik. Ezzel a rendelettel a kormány meg akarja akadályozni, hogy Magyarország és Ausztria Osztrák exportálja a románai tengerit. Az oradeai piacon különben emelkedik a buza ára is, ami jó eszt annak tudható be, hogy a jövő évi terméskilások egyelőre nagy aggodalomra adnak okot. Ha ugyanis most erősebb fagy következik be, akkor a hó hiánya miatt elpusztul a termés s ezzel olyan drágulás kezdődik, mely feboríthat minden számítást.

A márka körüli bizonytalanság erősen idegesíti az oradeai piacot. Mindenki a helyzet tisztázását várja és az expo-török, különösen a toll-exportőrök, nem tudják, hogy miképpen oldják meg az újabb akadályokat. Remélik, hogy a kormány új intézkedést bocsát ki.

Az enyhe tél és a szezonrendelenségek erősen próbára tették a textileseket és a cipőszakmát. Már az őszi szezon sem sikerült és most a téli szezon sikertelensége nagy bajokat okozott. Legjellemzőbb a helyzet, hogy úgy a textil, mint a cipőszakmában sok az óvatolt váltó.

Az egyik oradeai nyomda-vállalat kényesegységet kért. Ugy hírik, hogy hitelzőnek száz-százalékos ad, ha a meggyezés létrejön. A hitelzők nagy része oradeai, de más városok is érdekelve vannak.

Augusztusban rendezik meg „Cluj hónapját”. A cluj iparkamara megbízásából Dobra, kamara tikár és Pop Sever, igazgató elkészítette a cluj-i m. tavasár és kiállítás végleges tervezetét. Eszerint a kiállítást f. évi augusztusában rendezik meg és a kiállítás megnyitásával egyidejűleg rendezik meg a „Luna Clujului”-t is. A vásártroda rövidesen megkezdi működését.

Hogyan is mosolyoghatna bárki is BETEG GYOMORRAL?

Felbőfűgés, gyomorégés, görcsök, migrének, vértolulások, ezek azok a jelenségek, amik naponta kinozzák. Védekezzen a rossz emésztés és a gyomorjaj ellen, gyomor- és bélfelekly fenyegeti. A fent felsorolt kellemetlen jelenségek leküzdésére szedjen DIGERONAL-t, amely a gyomor tökéletes védőszere. Egy kávéskanál por, vagy 3 tablettá feloldandó egy kevés vízben és ebéd után beveendő, ez a mennyiség DIGERONAL már közbömbösíti a savakat, megszünteti a különféle panaszokat és megelőz mindennemű komplikációt. Minden érzékeny gyomornak adjunk DIGERONAL-t.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

JUBOL

növényi hashajtó, erjedés és görcsök nélkül kifizetja a beleket. Nagyon gazdaságos. Egyetlen tablettá — este lefekvéskor — teljesen elegendő.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

RÁDIÓ MŰSOR

- Vasárnap, január 19.
- Bucuresti. 11:45: Dinicu-zenekar. 17: Matache-zenekar. 18:15: Jazz. 21:45: Rádiózene-kar. 22:25: Hírek.
 - Budapest. 9:30: Hírek. 12:30: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő. 14: Hanglemezek. 15:50: Szalonzene. 17:10: Klarinetszóó. 18:35: Bajor G. Z. és Somlyai Arhur előadóestje. 22:30: A budapesti hangversenyzenekar műsora.
 - Droitwich. 18:30: Mozart. Tenor dalok. 20: Cselo és zongora-szóó.
 - London. 17:30: Szórakoztató zene. Szopránnal.
 - Bécs. 17:55: Szórakoztató zene. 20:05: Durhan Bariton híres szerzők ismeretlen dalait énekli.
 - Brüsszel. 23:30: Könnyű zene.
 - Prága. 19:10: Trombitaegyüttes.
 - Köpenhága. 22:10: Orosz zongoraművek.
 - Párizs. 20:45: Ének, gitárk sére tel.
 - Post Parisien. 23:30: Könnyű lemezek.
 - Radio Paris. 20: Sorbier énekes és Simona Mária operanékesnő dalszete.
 - Toulouse. 24:15: Faust, Romeo és Julia, Parszbeccsület — rész'ek.
 - Ljubljana. 21: Fuvós zene.
 - Varsó. 12:15: Szimfonikus hangverseny. 16:15: Szalon ötos.
 - Oslo. 20: Norbi Rgmor énekel.
 - Róma. 17: Szimfonikus hangverseny.
 - Stockholm. 22: Grevillius halettegyveleg.

Hétfő, január 20.

- Bucuresti. 11:30: Hírek. 17:15: Rádiózene-kar. 19:15: Klasszikus operák lémezei. 20:30: Mai zene. 21:45: Schammer-zene. 22:20: Dinicu zenekar. 22:55: Hírek.
- Budapest. 6:45: Torna. Utána hangeme-zek. 10: Hírek. 12:05: Szalonzene. 18:40: Szimfonikus zenekar. 21:40: Hírek. 22: Közveletés az Os'ende kávéházból. Kalmár Pál énekszáma val. 23:10: Cigányzene.
- Droitwich. 17: Dohnányi: Csello és zongora-szonáta. 19:30: Liszt-dalok. Tenor.
- London. 20:30: Szórakoztató zene. 22:20: Tarka zenés dalosost.
- Bécs. 12:20: Szimfonikusok. Kanter hegedűművész. 20: A szlbzugi Mozarteum zenekarának hangversenye. Dvorzsák, Borodin. Casel a, stb. művek.
- Brüsszel. 19:30: Könnyű zene.
- Brünn. 21:05: A rádióhallgató. Cantata mag-gárénekre, férfikarra és zenekarra.
- P. ága. 16:10: A Tyl színház zenekara.
- Köpenhága. 21:30: Csembalo szóó. 22:30: Hegedűi szonáta.
- Párizs. 18: Padlup Pas de loup kamara-zenekar.
- Post Parisien. 19:42: Baajzo és Lakmé-áriák. 23:05: Brahms C-moll vonósnégyes.

Hog Cluj

A városi hónapja

Cluj, január 19. Vlad Péter fő orvos. hivatal-dése statisztika meg csak lassan. stat szikát. nyári hónapban uborka-szal szünetleni nyári hónap és egészségüg Erdély főv jun usban: ez halálozás 11.7 tot jelent. U 1.5 a házass házasságra 17 talabb cecsm mekre számít A születés zetiségek sze meg júniusba

román magyar zsidó német

A születés kedvezőbb a van, ami két ság kedvez szemben a k halálozási ar A házasság következőképp A férj nemzet

román magyar zsidó német

A legtöbb viszont a veg veze. Mind meg és az is A halálozás betegségek 5. szerybakok 12 emésztőszerve 6. nemibetegs Cluj kórh összesen 1399 806 nót. Eze 36. Legnagyobb ségek fordult

skarlát tüdőbaj más tu szifilisz más fe rák idegbaj nemiba

Befe

Bucuresti. tud.) A Cag tes vizsgálg jegyzőkönyv és állapítja eredményét. adni a letar akiknek a t ták. Beavato igen nagy pénzemberek

A N Alapítv Zsidó k

Hogy élt, házasodott és halt el Cluj város lakossága 1935-ben?

A városi főorvosi hivatal érdekes statisztikája a múlt év két nyári hónapjáról. A román lakosság vezet a népesedési mozgalomban, de a románok kötik a legtöbb vegyes házasságot is

Cluj, január 18. (Az Uj Kelet tud.) A Vad Péter főorvos vezetése alatt álló városi orvos hivatal most dolgozik a múlt évi működése statisztikájának elkészítésén. Ez a statisztika nagy munkát igényel, éppen ezért csak lassan, hónapról-hónapra készítve haladnak előre. Eddig az 1935 júniusi és júliusi statisztikát hozták nyilvánosságra. A két nyári hónapban, amikor általában minden téren uborkaszózon van, a városi orvosi hivatal szüntelenül működött. Itt közljük a két nyári hónap statisztikáját, amely társadalmi és egészségügyi képet nyújt Cluj városáról: Erdély fővárosának népesedési mozgalma júniusban: ezer lakosra és élve születés 17.2, halálozás 11.7, amit 5.5 százalékos szaporulat jelent. Ugyancsak ezer lakosra számítva 1.5 a házasságkötések száma. Viszont száz házasságra 17 válság esik. Az egy évnél fiatalabb csecsmők halálozási száma 100 gyermekre számítva 11.7 százalékos.

bőrbaj	44	24
erőszakos halál és szerencsétlenség	26	10

Érdekes számokat mutat július hónap népesedési mozgalma is. Ezer lakosra számítva 14.8 születés és 12 halálozás esett, ami 2.8 százalékos szaporulatot jelent, viszont csökkenést az előző hónap ezer lakosra számított 5.5 százalékos szaporulával szemben. Ezer lakosra 1.5 a házasságkötések aránya, viszont 100 házasságra 17.7 válság esik. Egy évben aluli 100 élve született gyermekre 18.4 halálozás esik az előző hónapra 11.7-ével szemben.

	születés	halálozás	többlet
román	50	38	12
magyar	54	46	8
zsidó	17	15	2
német	4	2	2

A születés és halálozás statisztikája nemzetiségek szerint a következőképpen oszlik meg júliusban:

	A férj nemzetisége	A feleség nemzetisége
	román	magyar zsidó német
román	18	15
magyar	2	25
zsidó	—	1
német	—	7

A júliusi halálozások oka volt: fertőző betegségek 6, rák 16, tuberkulózis 13, légzőszervi betegségek 9, vérkeringési betegségek 12, emésztőszervi betegségek 19, idegbaj 6, nemibaj 2, csecsmőkori és szül. betegségek 8, végegyengülés 1, öngyilkosság 1, más 8 esetben.

Júliusban összesen 1136 beteget kezeltek Cluj kórházában: 410 férfit és 726 nőt. Ezek közül meghalt 1 férfi és 5 nő. Legnagyobb számban a következő betegségek fordultak elő:

	férfi	nő
skarlát	17	10
tüdőbaj	28	13
más tuberkulózis	35	29
szifilisz	25	9
más fertőző betegs.	25	18
rák	23	21
idegbaj	65	53
szivbaj	11	17
más légzőszervi bet.	29	16
bőrbaj	40	22

Mindkét hónap kórházi statisztikája arra mutat, hogy az idegbetegségek ijesztő mértékben szaporodtak el. A fenti számok a statisztika hűvös objektívásával mutatják be a város életét. Így élt, házasodott és halt el Cluj város lakossága az elmúlt év nyarán. (H. E.)

Göbbels a német gyarmatok rövid időn belüli nyílt visszakövetelését jelentette be

Berlin, január 18. „Szegény nemzet vagyunk, nincsenek gyarmataink, sem elegendő nyersanyagunk”, de meg kell mondanunk a többi nemzeteknek, hogy ütni fog az óra, amikor követelni fogjuk: adják vissza gyarmatainkat — jelentette ki Göbbels propagandaminiszter Berlinben pénteken este tartott beszédében. — „Nem volna igazságos, hogy továbbra is szegény országban éljünk, míg a világ többi része gazdagságban uszlik. A többieknek nincs is szükségük azokra a gyarmatokra, amelyeket tőlünk elvettek. Semlegesek kívánunk maradni, de megértjük, hogy egy olyan nemzet, mint az olasz, élni akar. Veszélyes a világra nézve, ha nem tesznek igazságot ilyen követelések teljesítésével, mert különben egy napon a bomba fel fog robbanni” — fejezte be beszédét Göbbels.

Gazdasági problémákat vitattak meg Prágában Schuschnigg és Hodzsa Milán

Rövidesen kereskedelmi szerződés jön létre Csehszlovákia és Ausztria között. Schuschnigg visszautazott Bécsbe

Prága, január 18. (Rador.) Hivatalos közlemény szerint Schuschnigg és Hodzsa Milán részletesen megvitatották a két államot érdeklő problémákat, különösen a gazdasági kérdéseket. Megállapították a kereskedelmi szerződés közeli megkötésének fontosságát a két állam között, erre vonatkozólag a tárgyalások már régóta folynak, valamint a május 1-én lejárt döntőbíróági egyezmény meghosszabbításának és kiterjesztésének jelentőségét. Hodzsa ezután estebédet adott a vendég tiszteletére, aki éjjel 11 órakor hazautazott Bécsbe.

Él Lindbergh megöltnek hitt gyermeke?

A rendőrség nyomozást indított egy ötéves gyermek kilétének megállapítására, akiről azt hiszik, hogy Lindberghék megöltnek hitt gyermeke

NEWYORK, január 18. (Rador.) A rendőrség nyomozást indított egy ötéves gyermek kilétének megállapítására. Az a feltételezés merült fel, hogy az Ohio-állambeli Akronban egy Dolsen nevű fuvaros házában élő gyermek nem-e Lindbergh fia? Dolsen felesége ugyanis, aki ezélt két évvel meghalt, benső barátnője volt Sharp Violetának, aki Lindberghéknél nevelőnő volt a gyermekkrabálás idején. Altitól maga Dolsen többször kijelentette, hogy kétségei vannak a gyermek személyét illetően.

Megnehezítik a zsidó tőkés-bevándorlást Palesztinába?

Az angol kormány megbizottja akadályozza a zsidó telepítés megindulását Transzjordániában

Jeruzsálem, január 18. A Zsidó Távirati Iroda megbízható forrásból azt az értesülést szerezte, hogy a palesztinai kormány lényeges módosításokat szándékozik eszközölni a bevándorlási előírásoknál. Eszerint az úgynevezett A) kategória számára az eddig ezer fontban megállapított minimális tőkét kétezer fontra akarja felemelni a kormány. Egyidejűleg a turistától kért kauciót is hatvanról nyolcvan fontra emelik.

Ezenkívül arról is szó van, hogy a bevándorlási certifikátok kihasználásának lehetőségét is határidőhöz kötik. Az új tervezet szerint az európai országok lakóinak kiutalt certifikátjai a kibocsátás után három hónappal, az Amerikába szóló certifikátok négy hónappal, a távolkeleti országoké öt hónappal érvényüket veszítik.

Jeruzsálem, január 18. Az arab lapok értesülése szerint Charles H. F. Cox alezredes, az angol kormány transzjordániai megbizottja és Ibrahim pasa, Transzjordánia miniszterelnöke között súlyos konfliktus merült fel a zsidók transzjordániai telepítése kérdésében. Az arab lapok kijelentik, hogy a transzjordániaiak a transzjordániai zsidó telepítés mellett vannak, míg az angol kormány képviselője élesen ellenzi ezt és azt a kijelentést tette, hogy nincs szüksége „ujabb fejfájásokra”.

Az autorizált bankokkal ellenőrizteti a Banca Nationala a Magyarországra irányuló tengerikivitelt. A Banca Nationala tegnap értesítette az autorizált bankokat, hogy ne vállaljanak Magyarországra és Ausztriába szóló tengerikivitellel kapcsolatos pénzügyi kötelezettségeket, csakis annak garálásával, hogy a kivitel értéke szabad devizákban fog befolyjni. Megállapítást nyert ugyanis, hogy ezek az államok az odaszállított tengeri máhová exportálják és ezért erős valutát kapnak. A Banca Nationala elhatározása tegnap befolyással volt a kukorica piaci árára, amely déle 6-t esett, délutánra azonban ismét 26,500 lej lett.

Befejeződött az előzetes nyomozás a Cagero-panamában

Grosz Jenő kiadatásáig szünetelni fog a nyomozás

Bucuresti, január 18. (Az Uj Kelet tud.) A Cagero-ügyben véget ért az előzetes vizsgálat. Az ügyészség a mázsányi jegyzőkönyv-anyagot ma foglalja össze és állapítja meg a nyomozás tényleges eredményét. Vasárnapra már ki fogják adni a letartóztatási végzést azok ellen is, akiknek a bűnösségét már megállapították. Beavatott körökben tudni vélik, hogy igen nagy azoknak az ismert romániai pénzembereknek és politikusoknak a szá-

ma, akiknek az elkövetett csalásokban és hamisításokban kétségtelen a bűnrészesége. Ezután a nyomozást ideiglenesen fel fogják függeszteni, míg Grosz Jenőt az osztály hatóságok kiadják. Grosz Jenő kihallgatásától függ a vizsgálat további kimenetele, mert a letartóztatott devizőr tud csak tökéletes képet adni a társaság által lebonyolított deviza és kompenzációs üzletek méreteiről.

ANTON ROZENZWEIG
Alapítva 1890 ספרים האנדלוני Saját ház
Zsidó könyvek, arabiu- és selyemfalasz nagykereskedése
CLUJ, PIATA MIHAI VITEAZUL 37-38.

nosolyoghatna ki is MORRAL? moróság, gör... értolulások, ezek k, amik naponta zzen a rossz e- yomorban ellen, ekély fenyegeti. kellemetlen je- bésére szedjen amely a gyomor ere. Egy kávés- 3 tablettá fel- véés vízben és veveendő, ez a RONAL már kö- kát, megszünteti szokot és meg- ti komplikációt. NYGYOMORNAK ERONAL-t. yszertárakban riekben.

BOL erjedés és gör- otítja a beleket. os. Eggyetlen tab- kvéskor — tel-

MŰSOR január 19. in-cu-zenekar. 17: Ma- Jazz. 21.45: Rádiózene- k. 12.30: Az Operaház ar. Vezényel Dohná- nezek. 15.50: Szalonne- 18.35: Bajor Gzi és 20.30: A buda- ar műsora. 21.45: Tenor dalok. 20: 21.45: Szop- 20.05: Dur- zók ismeretlen dalait nyű zene. itaegyüttes. Drosz zongoraművek. gitár-k sére'tel. Könyű lemezek. rber énekes és Simon dalesteje. t, Romeo és Julia. Pa- tek. ps zene. ónikus hangverseny.

mor énekel. us hangverseny. ilius halettegyveleg. nuár 20. rek. 17.15: Rádiózene- operák lemezei. 20.30: mmer-zene. 22.20: Di- Hrek. na. Utána hang'eme- Szalonzene. 18.40: 1.40: Hírek. 22: Köz- eházból. Kalmár Pál Cgáryzene. nyi: Csello és zongora- Balok. Tenor. okzató zene. 22.20: kusok. Kanter hege- zbu gi Mozar'eum ze- s. Dvorzsák, Borodin. nyű zene. hallgató, Cantate má- z zenekarra. sznház zenekara. zsembalo szóló. 22.30: Pas de loup kamara- : Baajzzo és Lakmé- C-moll vonóségyses.

Gherla, a halott város...

Az örmény fővárosból kihaltak az örmények és kihaltak a zsidók is

Gherla, január 18. (Az Uj Kelet tud.) Korán délelőtt érkeztem meg Gherlára. Mikor egy félórával azelőtt Dej uccán sétáltam végig, lépten-nyomon emberekkel találkoztam. Voltak, akik munkába siettek, akik piacra mentek bevásárolni s akik a „fehér” és a „fekete” piac eseményeit beszélék meg. Üzletemberek, akik vesznek és eladnak szeszt, valutát, cipőfűzőt, fát, húst, gyufát, dohányt, cukrot, gabonát vagy bámi más.

Pléhábla jelezte Gherla állomását. Sietve ugrottam ki a vonatból és csodálkozva láttam, hogy az örmény város állomásán összesen egy ember látható. Öreg hordár, nagy bajusszal, aki fázva pappozott egy sarokban. Az öreg csak megszokásból áll az állomáson. Látszott rajta, hogy már rég elfejtette, hogy csomagot akarnak vele vinni. A gherlai hordár már nincs megszokva ehhez.

A vasút „hosszu” uccáján megyek végig, a piacra érek, aztán a kávéháza nézek be, majd sorra a piacról nyúló utcákba. Gherla nem nevezik „hiességek” után az uccákat. Van ugyan m'ndegy kuc neve, egyik Ferdinand király után kapta, a másik Mihai vajda után, a harmadik valamelyik helybeli hiresség nevét viseli, de a gherlaik „első”, „második”, „harmadik”, stb. uccáknak nevezik ezeket. Fáraak ak ök már ahhoz, hogy a rendes uccaneveket megtanulják.

Üres a gherlai ucca

Végignézek a gherlai uccákon. A főér közepén állva, a híres, régi örménykatholikus templommal szemben végig lehet látni az egész városban, az erdélyi örmények büszke fészékén, a hosszú, keskeny uccákon. Végignézek: sehol egy emberrel nem találkozok a tekintetemen. Délelőt 10 óra van, kihaltak az uccák mégis, a kávéház előtt nem kötnék üzleteket az örmények és zsidók, a boltokban nincs dolguk a kereskedőknek, az almaárskofa fázosan húzza össze rongyait és rakosgatja fagyott almát, amiket hiába hoz ki nap-nap után a piacra, ugy sem veszi meg senki.

Rózsa Sándor elfelejtett sírhelye

Üres lett Gherla városa. Nincs itt már élet, nincsenek emberek.

Végiglátogatom az egész várost. Elmegyek a temetőbe és megtalálom egyik sarkában ennek a kopár, szomorú helynek a legérsebb emek élé: Rózsa Sándor, a híres betyár és rablólovag sírhelyé: úgy, ahogy azt meghányták 50 évvel ezelőtt és ahogy az ma már nem érdekel senkit. A mai gherlai lakosok talán nem is tudják, hogy ki volt Rózsa Sándor, aki a híres gherlai fegyházban raboskodott és hol van az a sírhely, melyre a romantikus betyárvezér babonás paraszti tisztelői évek óta keresztül viték az árvalányhaját és zarándokoltak oda, hogy megsirassák halálát a „szegények jötevőjének és a gazdagok remének”.

A Rubens-kép sem érdekel már senkit

Az örménykatholikus templomban egy öreg nénekével találkozik szembe. Mikor elmondom neki, hogy a Rubens-képet akarom megnézni, Ferenc császár legszébb műkinészt, amit dusszagad örmény kereskedők kapak ajándékba, amikor az üres császári kasszákat látták el kölcsönökkel, a nének csodálkozik. Azt a nagy képet? — kérdezi. Hát azt bizony régen nem nézték már meg. És felesőlván enged Rubens remekműve elé és nem tudja elgondni, hogy mit is akarhat egy fiatal ember ezen a képen látni — olyan régen nem nézte már meg senki.

Végigjáróm egész Gherlát. Összes uccával és sikátorával, melyekben valaha azok az örmények laktak, akiknek gazdagságáról és humoros, naiv eseteiről százával keringtek a legendák, ahol valaha sokan laktak zsidók, teljes békében és egyetértésben a többi lakosokkal, hiszen még a hétszázás évek elején mondták ki a szabad királyi örményváros tekintetes tanácsa, hogy „megengedték a zsidóknak az itten való telepedés és szabadon való kereskedés és ne akadályoztassanak meg ebben senki által” — amely engedéllyel éltek is azán a zsidók és meg is voltak teljes békességben 200 éven keresztül.

Ma pedig az állami liceum kisdíkjai cluj kirándulásáról jönnek haza és miközben a teherautójuk berobog a városka főerére, a dákok vigan érekelnek anitzemita himnusokat és a gherlai zsidók már régen leszoktak arról, hogy ezt csodáznak tartásák.

A híres-neveze' örmény családok is mind kipu'rtulak már Gherláról. Az a száz család, amely még ma is ott él, még csak a lá szat' serni k'eti annak, hogy mi volt ez a város valaha.

Húszonkét lejes kölcsön

Egy órá' előtte még az örmény város volt. És egyszerre hirtelen voltom este — pénztárcámban kofaszva — hogy visszautazáshoz, a cluj harmadosztályú jegy meg-

váltásához, 22 lejem hiányzik. Sok ismerősöm van Gherlán, talán valaki majd csak ad 22 lejt kölcsön — gondoltam és már el is indultam egy ügyvéd ismerősömhöz, hogy a pénzt kölcsön kérjem.

Kissé szegyenkezve adtam elő a dolgot. Valahogy elfogyott a pénzem — mondtam vissza kell utaznom és kérek 22 lejt kölcsön.

Az ügyvéd rámnézett, aztán lakonikus rövidséggel válaszolta: Nincs. Nincs pénz Gherlán. Az ügyvédek lakóháza van, ahol ellakik, hónapszámra fizeti a húst, a tejet, és mindazt, amire szüksége van, eszik, alszik és néha ki-megy a gherlai sétátér sírú lombjai alá „levegőt szívní” — nem kell neki pénz, nincs mire elköltse és zavarba csak akkor jön, ha a cipőjét kell megtaláltassa, vagy a moziba akar elmenni. Huszonkét lejt pedig, amit kölcsön tudna adni, amit elő tudna teremteni, olyan nem létezik.

Sorra próbálga'ok az ismerőseimnél. És mindenütt ugyanezt a választ kapom. Ezt

Az amerikai gyógynövények térhódítása az egész világon

Körülbélül egy évvel ezelőtt az egész világsajtót bejárta a hír, hogy az Egyesült Államokban egy tudósból álló bizottságot alakítottak azzal a céllal, hogy kutatásokat végezzenek különböző őserdőkben és a végtelen prairiken. A bizottságban vegyészek, természettudósok és orvosok vetek részt. Kutatásuk folyamán rengeteg olyan felfedezést tettek, amelyek felbecsülhetetlen értékkel bírnak. Különösen érdekesek ezek az orvostudomány szempontjából, mert rengeteg új gyógynövény felfedezéséhez vezetett ennek az expedíciónak a munkája.

H. Moles amerikai és Ivata Sivata Macerura japán tudósok fedezték fel ez alkalommal azt a gyógynövényt, amelynek kivonatából a „Gastro D” név alatt forgalomba került új gyógyszer készült. Ebben a növényben olyan speciális eddig ismeretlen hatóanyagot találtak, amely rövid használat után 10—15 éves gyomor-, epe-, bél- és vesebajokat is tökéletesen gyógyít. Az eddigi klinikai kísérletek után szintén pártatlanul álló eredményekről tanuskodnak. A „Gastro D” ma már az egész világon kapható. Romániában Császár Ernő gyógyszerész Bucuresi, Calea Victoriei 124, terjeszti, ahonnan 130 lej utánvétellel vidékre is megrendelhető.

mondja a kis város zsidó orvosa, kereskedője és a többiek mind.

Ez Gherla. Ez a kisváros, ahonnan hossz- szas viszontagságok után sikerült hazajutnom Clujra. Gherla, ahol nem járnak az emberek az uccán, mert nincs semmi dolguk nyáron és nincs meleg kabátjuk télen, ahol nincs gondjuk, mert esznek és alsznak és nincs pénzük sem, de ugysem tudnak mire elkölteni. Gherla, a város, amelynek kihaltak örményei és zsidói egyaránt.

Semlyén István

SZÍNHÁZ-FILM

Ma este Gül baba

Ma este 9 órakor a magyar operettiroda. lom egyik legszebb megmaradandó alkotása, a búbajos meséjű, gyönyörű zenéjű Gül baba szerepel a műsoron, Gróf László modern rendezésében, teljesen új kiállításban, Gábor diák szerepében Solymosán Magdával, a cím-

szerepben Tóth Elekkel, a többi főszerepekben Stefan desz Ilivel, Miklóssy Maggittal, Csöke Józseffel, Tompa Sándorral, Borovszky Oszkárval, Sándor Andorral. Vezényel: Stefanidesz József.

Az ur katonái

Szerdán este lesz a bemutatója Emmet Lavery világhírű színművének, Az Ur katonáinak. A színházi szezon legnagyobb eseményének ígérkezik nálunk is ez a nagyszerű dráma, amely mindenkit egyformán mélyen érint. A színház egészen nagyszabású rendezésben, pazar új díszletekkel hozza színre az újdonságot, a budapesti előadásokkal egyidejűleg. A darabban fellép Kovács György, a Vígsház tagja is, aki Törzs Jenő híres szerepét alakítja.

A darab rendkívül érdekessége, hogy egy jezsuita kolostorban játszódik le és annak életét egy pattanásig feszült, izzóan mozgalmas mese keretében viszi színpadra. Az első pillanattól az utolsó lebilincseli az érdeklődést, szelleme pedig annyira egyetemes, hogy az összes felekezetek főpapjai minden eszközzel felhívták híveik figyelmét erre az újdonságra, amelyet nálunk Kádár Imre rendez.

HETI MŰSOR:

Vasárnap d. u. 3: **Osárdáskirálynő.** (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: **Erettségi** (Hetedszer). — **Este 9: Gül baba** (Rendes bérlet 17). Hétfő fél 9: **A vihar.** (Irodalmi propaganda-előadás olcsó helyárakkal.)

Kedd fél 9: **A VALLOMÁS,** (Kovács György a budapesti Vígsház tagja és Pényes Alice felléptével. Negyedszer.)

Szerda fél 9: **AZ UR KATONAI.** (Emmet Lavery világhírű színműve 3 felvonásban, 10 képből. Londonban 500, Bécsben 250, Budapesten eddig több mint 200 előadást ért meg. Teljesen új kiállításban. Kovács György vendégfelléptével. Premierbérlet 18.)

Csütörtök fél 9: **AZ UR KATONAI.** (Rendes bérlet 18.)

Péntek d. u. 3: **AKI MER AZ NYER.** (Olcsó helyárakkal.) d. u. 6: **AZ UR KATONAI.** este 9: **ERETTSÉGI.** (Nyolcadszor.)

Szombaton d. u. fél 4: **CSAKI BIRÓ LANYA.** Szentmrei Jenő kalotaszegi balladája, a türei, vistai és méai paraszti színészek előadásában. Ifjúság: előadás, olcsó helyárakkal.)

d. u. **NAGY SZERLELEM.** (Kovács György, a Vígsház tagja, mint vendég. Károlyi Leona felléptével. Olcsó helyárakkal.)

este 9: **NASZUT BÉCSBE.** (Szántó Armand, Szécsen Mihály és Carlo de Fries órási sikerű legjobb operet je. Budapesten a Kamaraszínház Budapest—Wien című szat' eddig 100-szor játszottta. Kovács György vendégfelléptével. Solymosán Magda, Sándor Stefi, Jenei János felléptével. Premierbérlet 19.)

Vasárnap d. u. 3: **A MONTMARTREI IBO-LYA.** (Olcsó helyárakkal.)

d. u. 6: **AZ UR KATONAI.** (Kovács György felléptével.) este: **NASZUT BÉCSBE.** (Kovács György felléptével.)

Hétfő fél 9: **NASZUT BÉCSBE.** (Kovács György felléptével. Rendes bérlet 19.)

ROMAN OPERA MŰSORA:

Vasárnap, január 19-én (este): **Figaro házassága.**

Hétfőn, január 20-án: **Vig özvegy.** (Munkás-előadás.)

Szerdán, január 22-én: **Aida.** (Szabó Z. bari-tonis áva.)

Pénteken, január 24-én: **Turandot.** Vasárnap, január 26-án matiné: **Szevillai borbély.**

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Világvárosi műsor. Három film: I. Lubianika grófnő ti ka. Gustav Fröhlich, Olga Tschechowa. II. Sziv béklyói, Joan Crawford, Clark Gable. III. Fanny házasodik. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezlete: 3, 6, 9.

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, vsárnap premier: **A REPÜLŐTISZT.** (Echipaj). Kessel világhírű regényének filmvázata. Fősz.: Annabella, Jean Piere Aumont, Jean Murat. A francia filmgyártás d adala. Az „Ordonanc” testvérfilmje. Film előtt új journal. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor. Számozott jegyek elővételben a mozgó irodájában délelőt: 10 órától.

MUNKAS MOZGÓ MŰSORA:

Vasárnap, hétfőn, kedden 3, 6 és 9 órakor: I. A szoknyás ördögök. Fantasztikus rendezésű, csodásan szép zenéjű film-sláger. Főszerepekben: Dick Powel és Gloria Stua t. II. Dráma a havasokban. Izgalmas költődráma. Főszerepekben: Harry Pel és Elga Brink. Helyárak: 10 és 12+3 lej.

Hűtő- és légyártó

berendezés k'ünő állapotban

eladó

Lántaria Aradana, Arad, Str. Crisan 8.

Mindenkét érdeklő világhírű újdonságok!

Nincs több munkanélküliség,

mert minden szak'udás nélkül, saját lakásában férfi, nő, vagy bármely serdültebb gyermek is, már 500 lejtől kezdődő befeltekéssel állandó és vagyont jelentő keresetet biztosít magának, ha választékos beklüldésével kéri azonnal elküldeni a csodaszámba menő ingyenes tájékoztatókat, mely magában foglalja Clujág és változatos, eddig még sehol nem létező világujdonságainkat.

KUNSTLER Oradea, Alea Romei No. 2.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésre egy 4 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Leghűsebb apróhirdetés 20 lej. Álláskeresőknek 30 százelek kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak egy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Intelligens utazó tisztviselőt keres nagyvállalat. Irásbeli ajánlatokat „Akvizícióképes” jelzővel a Radio hirdetési iroda (Cluj, Str. Iuliu Maniu 3) továbbít.

Eladó oicsón egy 6 csapos sörtőtő, két dugaszoló, egy üvegmosógép, egy légházán. Ehrenwald Henrik Sámháta de Jos, jud. Fágáras.

Egy szoba konyha speizzel, butorozva is, kiadó. Cim: Mandulané, Reg. Ferdinand 3. Cukrászda fölött.

Vasuti abonamenttel rendelkező bevezetett utazókat keresek felty gyártmányom elhelyezése végett. Ifj. Simon Márton, Tg-Mures.

Gyári ingatlan, alkalmas bármilyen nagyszabású gyár részére, egy komplexumban, vagy több kisebb üzem részére részletekben bérbeadó, vagy eladó. Cim a kiadóban.

Vendéglősök és mészárosok figyelmébe! I drb 2 ajtos nagy jégsekrény, 1 drb. kompelt sörfejő gép, 2 drb. dugaszoló, 2 drb. cinkkel bevont pul', hűtővel, 1 drb. kassza tükrörel, 1 drb. stráfkocsi, 2 lóra, 1 drb. könnyű homokfutó, minden elfogadható áron, sürgősen eladó. Érdeklődni lehet Werner Fülöp-nél, Páncotan, Jud. Arad.

A legszebb művirágok Schönfeld Hédi fűzfeszaloniájában kaphatók. Regina Maria 11, I.

Vallásos héber tanítót alkalmazna blaj helyisoport. Ajánlatok héber és magyar nyelven. Cim: Pollák Mór Blaj.

Intelligensebb perlek román, német nő, ki délelőtt irodai cendőket, délután első elemista kist'ammal foglalkozna, elszejére keresek. Ajánlatokat Uj Kelet fiókiadóhivatal Oradea, Str. Rimanóczy 4.

Modern, finomkivitelű dió kombinált szekrények eladók. Műasztalos, Str. Fr. Dav'd 3.

Kézpénzért veszünk: ptefont, rollfilmes fényképezőgépet, vitrintárgyakat, dísztárgyakat, gukkert, látszóvet: „PAX” Cluj, Calea Victoriei 6.

Vidéki Jóforgalmu detail fűszer-, esemegés és dorgarüzeteme' másoldalú elfoglaltság miatt eladnám vagy 100—150.000 lej készpénzgaranciaval rendező szakembernek kezelése fix és jutalék ellenében bérbeadnám. Leveleket „Evi egymillió forgalom” jelgére Rudolf Mosse Cluj, Reg. Ferdinand 8. kérek.

ארתה כשר
cukrász. elfogvzésekre, esküvőkre a egyet' alkalmazna rendeléseket a legszebb kivitelben. futányosan készit, Adler, Str. Dublári-lor 8.

— Gördülő
Sussex-megye
kát rendezett
kocsin, amely
fogorvosi ké
kivül kis várd
„gördülő” kím
gyének azoka
orvos és az is
Jesek fogvizsg

— Aki a h
Edawrd McC
ismert teová
toválta az ille
sajátkezű alá
zó javakorabe
végrendelet a
szerint jogérv

— A nők el
karából jelent
folyamán tová
bök a lami sz
ben. Ma Ank
női bírő mült
A főiskolai ta
Az orvosok
napról-napra e
mányzati testl
gépíróző mükd
alkalmazotti p
ankarai gyára
és lány dolgoz

felül
gu
E. I. R.
R.
QUAD

QU

— Japán leg
gyorsabb vo
gyon szokatlan
presszonat a
méteres utat 6
kilomé eres áll
legnagyobb áll
ságon.

— Múndazon
nél, melyeket
hát főleg husz
előfordulásakor
tes „Ferenc Jó
nálata rendkiv
orvos udomány
hogy a Ferenc
mint sepiófik
bevalik.

— Kaviár gő
lent'k: A Mass
klinikáján husz
pon'ta két káv
kegydíja' ador
késői utódja b
sterling összeg
A törvényezék

— Egy angó
lyi ház ellen.
pert indított eg
len. Evszázad
király és Crom
Pendere' nevű
aki Cromwell
lája jelűli me
kegydíja' ador
késői utódja b
sterling összeg
A törvényezék

KERJ

Sz világon

hogy az Egyesült... hogy kutatásokat... a vegyészek, ter... olyan felfedezést... ezek az orvos... ez vezetett ennek

fel ez alkalom... forgalomba ke... ismeretlen ható... bét- és vese... szinten pártatlanul... világon kapható... terjeszti, ahonnan

hirű újdonságok!

anékültség, ... kékül, saját lská... amely serdültebb... től kezdődő be... vagyont jelentő... ának, ha válasz... azonnal elkülden... egyes tájékozta... glálja gazdag és... ahol nem létező... ankát.

ia Romel No. 2.

Ő ÉSEK

a se), vasgagab... rühirdetés 20 lej... nek kedvezmény... fizetendő. Jelűg... k, ha portobélyeg... van.

selőt keres nagy... at „Akvizíciókép... koda (Cluj, Str.

sapos sörtét, két... ép, egy légküz... báta de Jos, jud.

zzel, butorozva is... Reg. Ferdinand 3.

delkező bevezetett... gyártmánya m el... mon Márton, Tg-

bármilyen nagy... komplexumban... részére részletek... Cim a kiadóban.

ok figyelmébe! 1... ény, 1 db. komp... raszoló, 2 db. cink... drb. kassza tükör... ra, 1 db könnyű... ható áron, sürgő... t Werner Fülöp-

önfeld Hédi füző... ma Maria II, I.

alkalmazna blaj... léber és magyar... blaj.

mán, német nő... et, délután első... zta, elsőjére ke... tiókiadóhivatal

kombinált szek... Str. Fr. Dav'd 3.

tefönt, rolfilmes... akat, dísztárgya... AX" Cluj, Calea

flüszér, csemege... dalu elfoglaltság... 50.000 lej kész... szakembernek... lenében bérbe... millió forgalom" Reg. Ferdinand

lvókra a egyé... legzebb kivitel... Str. Dublári-

HIREK

Gördülő klinika. Londonból jelentik: Sussex-megye tanácsa utazó fogászati klinika rendezett be gépkocsijához csatolható pótkocsin, amelyben a legmodernebb villamos fogorvosi készületekkel felszerelt műterem kívül kis váróhelyiség és pihenőfülke van. A „gördülő klinika” rendszeresen bejárja a megyének azokat a helyiségeit, ahol nincs fogorvos és az iskolásgyermek időről időre kötelesek fogvizsgálatra jelentkezni.

Aki a hátán horjáz a végrendeletet. Edawrd McColl, az északkarolinai Asheville ismert telovelő-művész egy férfi házára tervezte az illető teljes végrendeletét a tanak sajátkezű aláírásával együtt. A végrendeletkező javakorabeli, egészséges ember. A különös végrendelet a helyi hatóságok véleménye szerint jogérvényes.

A nők előretörése a török életben. Ankarából jelentik: A most lezárult esztendő folyamán tovább tartott a nők előretörése a török állami szolgálatban és a gazdasági életben. Ma Ankarában egymagában tizenkilenc női bíróság működik, ezeket nő pedagógusok, a főiskolai tanárnők száma elérte a huszat. Az orvosnők és gyógyszerésznők száma napról-napra emelkedik. Az állam és önkormányzati testületekben nyolcezer gyors- és gépirőnök működik. Ezeröttszáz nő a magánalkalmazotti pályára lépett. Az isztanbuli és ankarai gyárakban huszezerrel több asszony és lány dolgozik.

A felülmúlhatatlan gummicipő 1924. B. I. R. Co. Riga QUADRAT QUADRAT

Japán leggyorsabb vonata. A világ egyik leggyorsabb vonata Japánban készült. A nagyon szokatlan alakú, erős áramvonalas expresszvonat a Tokio-Osaka közötti 600 kilométeres utat 6 óra alatt, tehát óránként 100 kilométeres átlagsebességgel teszi meg. Ez a legnagyobb átlagsebesség ilyen nagy távolságon.

Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg húsmérgezés vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűviz azonnali használata rendkívül fontos segédanyag. Híres orvos udományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a Ferenc József viz ólommérgezésnél, mint sepefikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

Kaviár gövélykór ellen. Londonból jelentik: A Massachusetts állambeli Cambridge klinikáján husz gövélykórú csecsemőnek naponta két kávéskanál kaviárt adtak. Egy hónap múlva mind a husz meggyógyult.

Egy angol polgár szokatlan pere a királyi ház ellen. Londonból jelentik: Szokatlan pert indított egy angol polgár a korona ellen. Evszázadokkal ezelőtt II. Károly angol király és Cromwell hercege soán egy Richard Penderle nevű paraszt elrejtette a királyt, akit Cromwell csapatai üldöztek. A király házája jelétül megmenekült és utóda nap évi kedgyidja adományozott. Most Penderle egyik késői utódja beperelte a Koronát 32,000 font sterling összegre az ügy likvidálása végett. A törvényszék heyt adott a keresetnek.

Az erdélyi színházi évad legnagyobb művészeti eseménye

Oradean január 19-én, január 20-án a Katolikus Körben. Turda 21-én, kedden a városi Vigadóban öt kalotaszegi község ötven falusi színészeivel. Sz. Ferenczy Zsuzsi és Kós Dodó közreműködésével.

Csáki bíró lánya

Kalotaszegi ballada 3 felvonásban, 5 képben, a népszokások, ősnépi népi dalok és táncok bemutatásával. Irta: Szentimrei Jenő. A díszleteket tervezte: Kós Károly.

Kezdeté este fél 9-kor.

Eredeti kalotaszegi butorok. A dalokat a vistai ezermester citerás kíséri, a táncokat Gyurka Berci bagarai bandája muzsikálja.

Ezt mindenkinek meg kell nézni

Katonai előléptetések. Bucurestiből jelentik: Paul Anghelescu tábornok-hadügyminiszter elkészítette a január 24-i nemzeti ünnep alkalmából törzsi tiszt előléptetésekre vonatkozó dekrétumot, amelyet a király a legközelebbi napokban ír alá.

Végezték a szovjetunió központi végrehajtóbizottságának ülése. Moszkvából jelentik: A szovjetunió központi végrehajtóbizottságának ülészaka véget ért. Befejlesztül Kallin mondott beszédét, hangsúlyozva a gazdasági terv megvalósításának fontosságát. Az ülés végén Sztalint ünnepelték.

Az erdélyi zsidó iparosok cionista szervezkedése. Az erdélyi zsidó és külörségekben a cionista világ, már régebben reklamáta az iparosok aktív szervezését a pozitív zsidóság zászlaja alá és a multban már sok kísérlet történt ennek keresztülvételére. Ezek a kísérletek azonban eddig nem jártak kellő sikerrel, amíg, hogy nem sikerült a megfelelő tömegeket megmozgatni ezen cél érdekében. Egy idő óta Clujon erős megmozdulás indult be és a város legaktívabb és legértékesebb iparosai többbéli előzetes megbeszélés után, elhatározták, hogy kilépnek az aktív csekvés porondjára és zászlót bontanak az iparossággal a cionizmusban. Erős előkészítő munka után, 1936 január 26-án, vasárnap délelőtti 11 órai kezdettel lesz a „Chaluc Báál Meláchá” erdélyi zsidó önálló ünnepsége, amelyen fel fognak szólni a legnevesebb cionista vezető emberek, az iparosság eminens vezetői, a klacionista ifjúság képviselői, stb. A zászlóbontó ünnepség főnyit emelni fogja Reiter Károly, a Palesztinahivatal elnökének részvétele is. Az ünnepségre szóló meghívók idejében kézbesítve lesznek az összes illetékeseknek. A vidéki érdeklődők forduljanak a következő címre: Frieria Ideal, Cluj, Str. Universităţii.

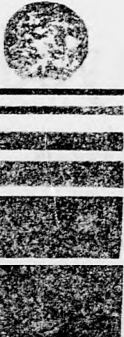
Danzig Hillé előadása Oradean. Folyó hó 21-én, kedden este nyolc óra és élyt rendez az oradeai Wzo a Fészek Club helyiségében. Az estély előadója Danzig Hillé lesz, aki a zsidó humorról fog beszélni. Az előadást tánc és játék követi. Háziasszonyok lesznek: Faragó Miksáné, Löbl Lipótné, dr. Molnár Vilmosné, dr. Pollák Kálmánné, Spiž Sándorné, Szilágyi Ernőné, dr. Timár Miksáné, Ullmann Sch. Magd. Házikisasszonyok: Goldhammer Duci, Guttmann Vera, Hoffmann Erzsé, Kun Rózs., Markovits Il, Rácz Böske és Rosenberg Olga.

Rendezik a bírák fizetését. Bucurestiből jelentik: Pénteken este a semmitörvény és a bucuresti tábl. elnökeivel Bento u igazságügyi miniszter megbeszélést tartott, melyben a bírák fizetési osztályainak megállapításáról tárgyaltak. E tanácskozás alapján Bento u elkészíti javaslatát, amely azután minisztertanács elé kerül.

Sinaiban havazik. Bucurestiből jelentik: Sinaiban tegnap reggel óta erősen havazik és az egész vidéket hólepel borítja. A vasárnap: weekendre máris a sportemberek százai érkeznek meg Sinaiba.

Fekete Tivadar előadása az Újságíróklubban. Péntek este nagy és előkelő közönség előtt tartó előadást Fekete Tivadar, a jeles költő és újságíró görög-szági tapasztalatairól. Az előadó szemléltető és találó jellemzést adott a görög politikai élet egyes kimagasló alakjairól. Az irodalmi színvonalu, szellemes és végig érdekes előadást a közönség lelkesen megtapsolta.

A Bné Jiszrael vezetősége közli, hogy rendes keddi gyűlésén Kaszner Rezső tart előadást „Pártok a cionizmusban” címmel. Az előadás 1/9 órakor kezdődik a neolog imaházban. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

MEGNYILT SZÉKELY ÉS RÉTI BUTORGYÁR R. T. lakberendezési KIÁLLITÁSA Targu-Muresen 30 ragyogó interieur, 30 lakásberendezési probléma tökéletes megoldása Ha otthonát igazán szépen és melegen akarja berendezni, látogassa meg a gyár Piața Albina 17 sz. alatti mintatermét. Akadályoztatás esetén a cég szívesen küldi ki megbízottját eredeti rajzokkal s tervekkel.

Gumipatkó. Szabadkáról jelentik: Szabadkán Milojevics Sándor érdekes találmányt mutatott be az érdeklődőknek. Ez a találmány nem egyéb, mint a gumipatkó. Előnye: a következők: aszfaltos uccákon a hó patájával nem idez elő lármát, a patkolásnál a vaszszekek nem hatolnak be a hó patájába és a gumipatkó ötven-hatvan százalékkal olcsóbb a vaspatkónál. Milojevics a találmányát az egész világra szabadalmaztatni akarja.

Rablótámadás egy bucuresti kocsmában. Bucurestiből jelentik: A Str. Doironon levő Lácatus-féle kocsmában tegnap két rabló megtámadta a tulajdonost és a szobában tartózkodó fiát és nővérét. Lácátust a fején súlyosan megsebesítették. A fellármázott szomszedság segítségével sikerült az egyik tettest elfogni Stelian Rádo u rovtomultu egyén személyében. Büntetését még nem árulta el.

Lelőtt egy csendőrt Zágrábban egy munkanélküli kommunista munkás. Zágrábról jelentik: A munkanélkülieknek egy küldöttsége a bannak kérvényt akart átadni, azonban az őrtálló csendőrök nem engedték őket be a kormányzóhoz. Elélnk vita támadt, miközben egyik kommunista hirtelen revolvért rántott és a csendőrökre lőtt. Egyik közülük meghalt, egy másik súlyosan megsebesült. A tettest letartóztatták.

Az Aviva-Barisszia cionista szemináriumot rendez Oradean. Az Aviva-Barisszia négy előadásból álló cionista szemináriumot rendez Oradean a zsidóság galuti helyzetének és palesztinai problémáinak megvilágítása céljából. Ma, vasárnap délután tartja meg az AB első szeminárium előadását a Wizo helyiségében. Az előadás címe: „A zsidóság gazdasági és szociális helyzete a galutiban”. Tartja: Dr. Márton Lejos (Cluj). A szeminárium iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg.

Doktorrávatás. A cluji Ferdinand Király Tudományegyetemen a mai napon az összes orvostudományok doktorává avatták Léb Józsefet (Násaud.)

Rövid hírek mindenütt. Párizs egyik tűzijátégyárában robbanás történt, amely 3 munkást megölt, sokakat megsebesített. — Sanghajban a Sárga folyó ismét áttörte a gátat. Honau és Hopei közi: 55 falu víz alá került. Sok ezer ember hajléktalan. A nyomor 27 fokos hideg még csak fokozza. — Olaszországban Vezzano község mellett (Reggia Emilia) szénréttegeket fedeztek fel.

SPORT

Felfüggesztett sportegyesületek. A labdarúgószövetség mellett működő likvidációs bizottság, amely az egyesületek között felmerült anyagi ügyek rendezését végzi, legutóbbi ülésén ügyeik nemrendezése miatt a timisoarai Kinizsi, IAR Brasov és oradeai Crsana működési jogát felfüggesztette.

Kiosztották a Nemzeti Bajnokság alapját. Bucurestiből jelentik: A Nemzeti Bajnokság Bizottsága a bajnokság segélylapját a következőképpen osztotta fel: Romania 16.000 lej, Unives tatea 16.000 lej, AMTE 15.000 lej, Crisana 15.000 lej, Kinizsi: 14.000 lej, Juventus 14.000 lej, CFR 14.000 lej, NAC 13.000 lej, Unirea Tricolor 12.000 lej, Venus 8400 lej, Ripensia 8400 lej.

Az oradeai Makkabi és a cluji UEC kérték az országos bajnoki asztaliteniszverseny rendezési jogát. Tudósítónk jelenti: Az idei országos bajnoki asztaliteniszverseny rendezési jogáért ezidőszert két erdélyi egyesület: az oradeai Makkabi és a cluji UEC versengenek. Az asztaliteniszszövetség még nem döntött, hogy a két erdélyi egyesület közül melyik rendezze a versenyt, nincs kizárva azonban, hogy a megbízást egy harmadik kapja.

A Haggibber vezetősége ezután is értesíti összes szakosztályvezeőt és tagjait, hogy Str. Regina Maria 15 szám, emeleti otthonában az egyesület titkársága naponként — péntek kivételével — d. u. fél 7-től 8-gig hivatalos órák tart, amely idő alatt Fischhoff Emil titkár minden néven nevezendő felvilágosítással a szakosztályok és tagok rendelkezésére áll.

KERJEN MINDENÜTT ADY-harisnyát 69 Leiért

